

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 30. rujna 2002. godine i na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 4. listopada 2002. godine, usvojila je

ZAKON

O VETERINARSTVU U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. Predmet

Ovaj zakon regulira koje državne službe, službe Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine moraju planirati, provesti, nadgledati, kontrolirati, ažurirati putem ovoga zakona i podzakonskih akata, zarazne bolesti životinja, veterinarsku preventivu, najmanji obujam zdravstvene zaštite životinja, naknade i troškove za zdravstvenu zaštitu životinja, veterinarske djelatnosti i njihovo obavljanje, javne ovlasti veterinarske komore, izdavanje koncesija, stručno usavršavanje u veterinarstvu, upisnike, baze podataka i informacijski sustav, mjerodavnosti državnih tijela, inspeksijsku kontrolu, kao i prava i dužnosti pravnih i fizičkih osoba prema ovome zakonu.

Članak 2. Svrha veterinarske djelatnosti

1. Svrha veterinarske djelatnosti u Bosni i Hercegovini je:

- a) zaštita i poboljšanje zdravlja životinja;
- b) zaštita zdravlja životinja od zaraznih i drugih bolesti;
- c) utvrđivanje, kao i dijagnosticiranje bolesti i liječenje bolesnih životinja;
- d) provedba sustava identifikacije i sheme kontrole kretanja životinja (AIMCS);
- e) osiguravanje mjera za zaštitu stanovništva od zoonoza, alimentarnih infekcija i intoksikacija, sprečavanjem i suzbijanjem ovih bolesti i sprečavanjem prenošenja ovih bolesti sa životinja na ljude;
- f) osiguravanje da sirovine i prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla budu zdravstveno ispravni i prevencija ostataka štetnih tvari u prehrambenim proizvodima životinjskog podrijetla;
- g) osiguravanje zdravstvene ispravnosti;
- h) osiguravanje zdravstvene ispravnosti vode za napajanje životinja;
- i) osiguravanje reprodukcije i proizvodne sposobnosti životinja sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja;
- j) osiguravanje mjera za zaštitu okruženja od zagađenja preko uzročnika bolesti, koje se pojavljuju kod životinja, kao i higijenskih prilika i ispravnosti okruženja sa stajališta zdravstvene zaštite životinja;
- k) provedba mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD);
- l) zaštita životinja od mučenja i patnje, kao i osiguravanje dobrobiti životinja;
- m) veterinarsko obrazovanje i izvješćivanje stanovništva.

2. Mjerodavna tijela u Bosni i Hercegovini za provedbu ovoga zakona su:

- a) Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara);
- b) Mjerodavna tijela entiteta;
- c) Mjerodavno tijelo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt);
- d) Državno veterinarsko vijeće (DVV) koje čine predstavnici mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, Nacionalnog veterinarskog instituta Bosne i Hercegovine, Veterinarskog fakulteta, Veterinarsko- stočarskog centra i Veterinarske komore.

Članak 3. Značenje termina

Pojedinačni termini u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

- 1) **akvakultura** označava žive ribe, rakove, školjke i mekušce koji se gaje i čuvaju u kontroliranim uvjetima u ribnjaku, uključujući i divlje životinje ovih vrsta, namijenjene gajenju;
- 2) **amaterski uzgoj i reprodukcija (amateur rearing)** znači povremeno uzgajanje ili reprodukciju kućnih ljubimaca; u ovom se slučaju uzgoj odnosi na reprodukciju koja za cilj ima kvantitet, dok reprodukcija podrazumijeva planiranu reproduktivnu aktivnost i brigu u cilju doseganja određenih kvalitativnih karakteristika potomstva;
- 3) **bolesti koje se obvezno prijavljuju** označava zarazne bolesti s lista A, B i C (ostale bolesti) međunarodnog zoosanitarnog kodeksa OIE-a, uključujući i bolesti koje odrede mjerodavna tijela;
- 4) **čuvar** označava svaku fizičku ili pravnu osobu koja ima odgovornost, čak i privremenu, za životinje, uključujući i transport na pijacu ili klaonicu;
- 5) **divljač** su divlje životinje, određene propisima o divljači i lovu, čije je meso uporabljivo za prehranu ljudi i koje se ne kolju kao domaće životinje, već se love, sukladno propisima o lovu. Za divljač se smatraju i divlji sisari i ptice, koji slobodno žive na zatvorenom području, slično kao divljač koja slobodno živi i koja se lovi sukladno propisima o lovu;
- 6) **državni ili stručni ispit** je ispit koji liječnici veterinarske medicine ili diplomirani veterinari u Bosni i Hercegovini polažu pri mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta, nakon završenih sveučilišnih studija veterinarstva;
- 7) **epizootija, odnosno epidemija zarazne bolesti** su brojniji slučajevi zarazne bolesti koja, s obzirom na učestalost, vrijeme, mjesto i ugrožene vrste životinja, odnosno ljudi, prevazilazi očekivani broj slučajeva;
- 8) **gajena divljač** su divlji kopneni sisari, gmizavci i ptice, koje se drže i kolju kao domaće životinje;
- 9) **hitna veterinarska pomoć** je intervencija, kojom se uklanja neposredna opasnost po život životinja;
- 10) **hrana** je plasirani prehrambeni proizvod na tržište, onda kada službeni ili ovlašćeni veterinar, na temelju veterinarskoga pregleda, utvrdi da ne postoje smetnje za plasiranje na tržište ili dopusti utovar i odvoz iz registriranog objekta;
- 11) **identifikacija** označava stavljanje ušnih markica ili elektronskih (*TRANSPORDERA) u cilju stalne identifikacije na temelju vrste bilo koje životinje koja pripada osobi, farmi ili selu;
- 12) **identifikacija životinja** označava stavljanje ušnih markica, žigova, uključujući i druge načine identifikacije (elektronički) koji treba da stoje stalno na životinji i da označe kojoj vrsti, imanju ili stadu pripada, a da pritom ne ugrožavaju samu životinju;

- 13) **posjed** označava svaki objekt, zgradu ili mjesto a u slučaju otvorenog prostora, bilo koje mjesto na kojem se životinje uzgajaju, drže ili se na neki drugi način njima postupa;
- 14) **imaoci životinja** su fizičke i pravne osobe, koje su vlasnici životinja, odnosno koje se bave uzgajanjem, zaštitom, uporabom, gajenjem, upravljanjem, obučavanjem, prijevozom ili prodajom životinja;
- 15) **klaonica** označava sva mjesta gde se kolju životinje radi daljnje prodaje i uporabe u ljudskoj prehrani;
- 16) **kretanje životinja** označava promjenu, smanjenje ili povećanje broja životinja na posjedu, u stadu, koje se dešava iz bilo kog razloga njihovog ulaska ili izlaska, uključujući ispašu, trgovinu, klanje, sudjelovanje na izložbama ili sajmovima, izvoz, a za domaće konje također podrazumijeva sudjelovanje na športskim natjecanjima; pod kretanjem se podrazumijeva rođenje i smrt životinje na posjedu/u stadu;
- 17) **kućne životinje** su psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijske, akvarijske i druge životinje, koje se uzgajaju ili drže za društvo, rekreaciju, zaštitu ili pomoć čovjeku;
- 18) **lijekovi za uporabu u veterinarskoj medicini** (u daljnjem tekstu: lijekovi) su svaka tvar ili kombinacija tvari, koje su pripremljene i namijenjene liječenju ili sprečavanju bolesti kod životinja, a lijekom se smatra i svaka tvar ili kombinacija tvari, koja se može primjenjivati na životinjama, da bi se odredila dijagnoza ili ponovno uspostavile, poboljšale ili promijenile fiziološke funkcije;
- 19) **ljubiteljski uzgoj** je privremeni uzgoj ili odgoj kućnih životinja, pri čemu je uzgoj djelatnost reprodukcije životinja s naglaskom na količinskim aspektima, a odgoj je planska djelatnost reprodukcije životinja i briga o njima, za doseganje kvalitetno opredijeljenih značajki potomstva;
- 20) **mjesto (punkt) granične inspekcije** označava mjesto na kome se vrši kontrola životinja i proizvoda životinjskog podrijetla prilikom uvoza, izvoza ili tranzita, kako to propiše Ured, a koju moraju provoditi ovlašteni veterinari (koje određuje Ured).
- 21) **mjesto podrijetla** je prostor, odnosno objekt u kojem je obavljen veterinarski pregled i gdje je nakon pregleda izdan veterinarski certifikat, odnosno potvrda;
- 22) **objekt** označava/obuhvata zgrade i prostore, gdje se proizvode, odnosno obrađuju prehrambeni proizvodi, proizvodi, sirovine i otpaci;
- 23) **operativna agencija** označava tehničku agenciju koja mora provesti modalitete i funkcioniranje AIMCS na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i nadgledati i koordinirati tehničke aktivnosti regionalnih ureda za unos podataka;
- 24) **ostaci štetnih tvari** su ostaci tvari s farmakološkim djelovanjem, ostaci ekoloških zagađivača okruženja i druge tvari, kao i njihovi metaboliti, koji mogu prijeći u prehrambene proizvode i ugroziti zdravlje ljudi;
- 25) **otpadne vode** su one otpadne vode, koje nastaju u objektima za uzgoj životinja, klaonicama i drugim objektima za obradu, preradu i sakupljanje sirovina, prehrambenih proizvoda i otpadaka i zahtijevaju posebnu tehnologiju odvajanja i čišćenja;
- 26) **otpaci životinjskog podrijetla** (u daljnjem tekstu: otpaci) su životinjski trupovi i sastavni dijelovi životinjskog tijela, koji nisu namijenjeni ili ispravni za prehranu ljudi i zdravstveno neispravni prehrambeni proizvodi i životinjski proizvodi;
- 27) **ovlašteni laboratorij** je laboratorij koji ispunjava propisane uvjete koje propisuje Ured i koju za obavljanje djelatnosti ovlašćuju mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta i odgovara za njezin rad;
- 28) **ovlašteni veterinar** je veterinar kojeg za obavljanje pojedinačnih djelatnosti uposli ili ovlasti Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta;

- 29) **posebno opasne zarazne bolesti** su zarazne bolesti s Liste A OIE međunarodnog zoosanitarnog kodeksa i koje utvrdi Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta u svojoj mjerodavnosti;
- 30) **prehrambeni proizvodi** označavaju različite proizvode biljnog i životinjskog podrijetla, svježe ili spremljene za čuvanje, otpatke dobivene biosintezom, industrijske proizvode, organske i neorganske supstance koje su izravno ili nakon obrade namijenjene za prehranu životinja;
- 31) **proizvodi životinjskog podrijetla** (u daljnjem tekstu: proizvodi) su svi proizvodi dobiveni od stoke, divljači i životinja koje slobodno žive u vodama, inkubirana jaja, kao i životinjsko sjeme, jajne stanice i embrioni i svi proizvodi koji bilo dijelom ili u cijelini potječu od žive ili mrtve životinje uključujući posmrtno ostatke životinje i med;
- 32) **proizvodne životinje** namijenjene su dobivanju mesa, mlijeka, jaja i meda;
- 33) **proizvodnja prehrambenih proizvoda** je dobivanje, priprema, obrada, prerada, dorada, pakiranje u ambalažu, prepakiranje u ambalažu i pakiranje prehrambenih proizvoda, koje se obavlja u registriranim proizvodnim objektima;
- 34) **prostorije** označavaju teren s ili bez zgrade;
- 35) **rasne životinje za gajenje** su životinje muškog i ženskog spola, namijenjene razmnožavanju;
- 36) **regionalna baza podataka** označava tehničke uredne na regionalnoj razini koji služe u svrhu AIMCS-a;
- 37) **upisnik na imanju** označava upisnik u koji vlasnici (imaoci) životinja i uzgajivači unose sve podatke vezane uz životinje i kretanje životinja;
- 38) **sabirni centar** je registrirani objekt, gdje se životinje iz različitih objekata za uzgoj skupljaju i sabiraju u pošiljke, namijenjene unutarnjoj i vanjskoj trgovini;
- 39) **sirovine životinjskog podrijetla** (u daljnjem tekstu: sirovine) su trupovi i svi sastavni dijelovi životinjskog tijela u neprerađenom stanju, osim prehrambenih proizvoda hrane;
- 40) **sistem identifikacije i shema kontrole kretanja životinja** (u daljnjem tekstu: AIMCS) označava procedure kojima je cilj poboljšanje i provedba veterinarskih kontrolnih sustava koji se odnose na identifikaciju životinja, kretanje i praćenje kretanja životinja;
- 41) **službeni veterinar** je veterinar, koji je uposlen u Uredu, mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta ;
- 42) **štala** obuhvata zgrade i prostorije, koje su potrebne za uzgoj životinja;
- 43) **štala s neprovjerenim ili sumnjivim epizootiološkim prilikama** je štala, u kojoj se nisu obavili propisani pregledi životinja, odnosno štala vlasnika životinje, koji se bavi nedozvoljenom ili nekontroliranom trgovinom životinjama i životinjskim proizvodima;
- 44) **stočna hrana ili hrana za životinje** označava različite proizvode životinjskog ili biljnog podrijetla u prvobitnom prirodnom stanju, svježem ili konzerviranom, nusproizvode biosinteze, proizvode industrijske prerade i organske i anorganske tvari, koje su izravno ili nakon prerade namijenjene hranjenju životinja;
- 45) **tranzit** je svaki prijenos pošiljaka, životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka preko graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine u/iz druge države;
- 46) **trgovac životinjama** (u daljnjem tekstu: trgovac) je pravna ili fizička osoba, koja kao djelatnost obavlja kupnju, odnosno prodaju životinja, osim životinja iz članka 8. stavak 6. i ispunjava propisane uvjete;

- 47) **trgovina prehrambenim proizvodima** je trgovina među registriranim objektima, uključujući i skladištenje i transport, trgovinu u svezi s uvozom i izvozom, skladištenje prehrambenih proizvoda na veliko, trgovinu svježim mesom, ribama i drugim vodenim organizmima, kao i neposredna prodaja konačnom potrošaču, izravno iz registriranog objekta;
- 48) **trgovina životinjama, proizvodima, sirovinama i otpacima životinjskog podrijetla** je uvoz, izvoz, prodaja, ili bilo kakav transfer robe trećoj osobi;
- 49) **ugroženim područjem** smatra se područje, na koje se može prenijeti bolest sa zaraženog područja i na kojem postoje mogućnosti za širenje zaraze;
- 50) **uvoz** je svako unošenje pošiljaka, životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka preko graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine isključujući proizvode u tranzitu;
- 51) **uzgoj rasnih životinja** označava odgoj rasnih životinja, davatelja jajnih stanica i embriona, objekte za uzgajanje rasnih životinja, centre za osjemenjivanje, rasna jata pernate živine, rasna riblja jata, rasna uzgajališta i uzgajališta matica;
- 52) **veterinar** je liječnik veterinarske medicine ili diplomirani veterinar s veterinarskom licencom;
- 53) **veterinarska licenca** je dozvola za obavljanje veterinarske djelatnosti;
- 54) **veterinarska služba u vojsci** je samostalna stručna služba, utvrđena u okviru entitetskih vojski, koja obavlja određene veterinarske djelatnosti prema ovom zakonu za potrebe entitetske vojske;
- 55) **veterinarska usluga** je intervencija veterinaru u ambulanti ili izvan nje, koju obavlja, radi osiguravanja zdravlja životinja, iz preventivnih ili uzgojnih razloga, radi veterinarskog pregleda ili kontrole, kao i radi intervencija u reprodukcije ili druge svrhe, osim izvođenja minimalnog obujma zdravstvene zaštite životinja iz Poglavlja IV.;
- 56) **veterinarske organizacije** su veterinarska postaja, veterinarska ambulanta, veterinarska bolnica i veterinarska klinika;
- 57) **veterinarski asistent** je fizička osoba, koja, pod kontrolom veterinaru, obavlja pojedinačne veterinarske poslove;
- 58) **veterinarski pregledi i kontrola** su pregledi i kontrola životinja, sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i otpadaka, radi zaštite ljudi i životinja od zaraznih bolesti životinja, i sprečavanja trgovine sirovinama, proizvodima, prehrambenim proizvodima i krmom, koji nisu zdravstveno ispravni, kao i kontrola objekata ili robe, koji mogu biti izvor zaraznih bolesti životinja;
- 59) **veterinarski stručnjak** je veterinar, član veterinarske komore, kojeg Ured, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta odlukom ovlašćuje za savjetovanje i davanje mišljenja, kao i obavljanje vrhunskih specijalističkih radova na pojedinačnim područjima veterinarske djelatnosti;
- 60) **vještačko osjemenjivanje** označava unošenje sjemena u uterus, ne seksualnim putem;
- 61) **zaraženim područjem** smatra se područje na kojem je utvrđen jedan ili više izvora infekcije i na kojem postoje mogućnosti za širenje infekcije;
- 62) **zarazne bolesti životinja** su bolesti identificirane u međunarodnom zoosanitarnom kodeksu Međunarodnog ureda za epizootije (OIE) i druge bolesti u pogledu kojih se primjenjuju propisane mjere;
- 63) **životinja** označava:
- a) svako četvoronožno biće koje nije sisar;

- b) svakog sisara, osim čovjeka;
 - c) ribe, reptile i ljuskare;
 - d) ostala hladnokrvna bića bilo koje vrste i pčele koje prave med;
- 64) **životinje iz zooloških vrtova** su životinje koje slobodno žive, koje se javno izlažu u stalnom objektu najmanje sedam dana u godini, s izuzetkom cirkusa i trgovina s kućnim životinjama;
- 65) **životinje koje slobodno žive u vodama** su ribe, rakovi, školjke i druge vodene životinje, određene propisima o ribolovu, čije se meso i tkiva upotrebljavaju za prehranu ljudi i koje se love s namjerom prehrane ljudi;
- 66) **životinje** označavaju životinje za gajenje, proizvodnju i klanje, i kućne životinje, divljač, gajenu divljač, akvakulturu, životinje koje slobodno žive u vodama, životinje za vršenje eksperimenata, životinje iz zooloških vrtova i druge životinje;
- 67) **životinje za gajenje** su životinje, koje se gaje ili drže za proizvodnju hrane, odnosno za proizvodnju vune, kože, krzna ili u druge gospodarske svrhe;
- 68) **životinje za klanje** su životinje, čiji su sastavni dijelovi tijela namijenjeni prehrani ljudi, uključujući i akvakulturu i gajenu divljač;
- 69) **životinje za proizvodnju prehrambenih proizvoda** su životinje za klanje, životinje za proizvodnju, divljač i životinje koje slobodno žive u vodama;
- 70) **životinje za vršenje pokusa** znače svakog živog kičmenjaka, osim čovjeka, i larvalne oblike bez fetalnih i embrionalnih oblika koji slobodno žive, koji se upotrebljavaju u pokusne i druge znanstvene svrhe.

Članak 4.

Prava i dužnosti imalaca i čuvara životinja

1. Imalci i čuvari životinja imaju obvezu voditi računa o zdravstvenoj zaštiti životinja i njihovoj dobrobiti i moraju ažurno voditi upisnik na posjedu.
2. Svatko je dužan zaštititi zdravlje životinja, kao i zdravlje ljudi, od bolesti i infekcija, koje se prenose među životinjama i ljudima, kao i od posljedica ostataka štetnih tvari u prehrambenim proizvodima životinjskog podrijetla.
3. Veterinar je dužan pružiti hitnu veterinarsku pomoć.
4. Fizičke ili pravne osobe ne smiju ometati veterinarski pregled i kontrolu i moraju pomagati prilikom veterinarskih pregleda i kontrole, kao i uzimanja potrebnog materijala za veterinarske preglede i prilikom obavljanja drugih propisanih mjera.
5. Fizičke i pravne osobe moraju, bez odgađanja, obavijestiti najbližu veterinarsku organizaciju ili službenog veterinara, odnosno mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, ako utvrde, da postoji opasnost po zdravlje životinja ili, u svezi s tim, opasnost po zdravlje ljudi, i dostaviti u zahtijevanom roku, besplatno, podatke o zdravstvenoj zaštiti životinja, odnosno zdravstvenoj ispravnosti prehrambenih proizvoda, proizvoda, stočne hrane, lijekova i otpadaka, kao i podatke o izvođenju mjera, i omogućiti im da se uvjere u dane podatke. Dok čekaju da službeni veterinar ili organizacija uradi intervenciju, pravne i fizičke osobe ne smiju staviti u promet, iz bilo kog razloga, životinje i predmetne proizvode, ako je moguće, moraju povući one koje su već stavili u promet ako postoji sumnja da su te životinje i proizvodi rizični ili se samo sumnja na rizik. Nakon veterinarske intervencije moraju dostaviti sve informacije o mjestu destinacije životinja i proizvoda.
6. Fizičke i pravne osobe koje drže ili prometuju životinje, proizvode životinjskog podrijetla ili sirovine životinjskog podrijetla moraju voditi propisane evidencije, kada to bude utvrđeno podzakonskim aktom.

7. Imalac životinja ima pravo na slobodan izbor veterinara, osim u predmetima iz članka 10. stavak 3. i predmetima iz čl. 16. i 17. Imalac životinje može zahtijevati informacije o izabranom metodu intervencije i troškovima veterinarske usluge, kao i o mogućim posljedicama.

8. Jedinstvenu i detaljniju sadržinu, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 6. propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće), na prijedlog Ureda.

Članak 5. Međunarodne obveze

1. Međunarodne obveze za sprečavanje i suzbijanje životinjskih zaraznih bolesti u međunarodnoj trgovini životinjama, proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima i otpacima životinjskog podrijetla, kao i predmetima, kojima se može prenijeti zarazna bolest, regulira ovaj zakon, međunarodne konvencije i drugi međunarodni ugovori.

2. Ured određuje jedinstveni način za tehničku primjenu mjera sadržanih u međunarodnim aktima iz stavka 1., koje moraju da se provedu u Bosni i Hercegovini.

II - ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

Članak 6. Zarazne bolesti i zoonoze

1. Zarazne bolesti životinja, radi kojih se izvode opće i posebne preventivne, kao i druge mjere koje se provode prema ovom zakonu, s obzirom na vrstu infekcije i mjere, potrebne za njihovo sprečavanje i suzbijanje, razvrstavaju se u skupine A, B, i C, sukladno međunarodnim zoosanitarnim kodeksom i epizootiološkim stanjem.

2. U skupinu A spadaju visoko zarazne bolesti. Širenje tih bolesti među uzgajalištima sprečava se odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju velike ekonomske štete i ugrožavaju opstanak pojedinačne životinjske vrste. Metode sprečavanja pojava širenja, kao i iskorjenjivanja ovih bolesti, poznate su i moguće ih je izvoditi.

3. U skupinu B spadaju bolesti koje su manje zarazne. Širenje se tih bolesti među uzgajalištima sprečava odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju ekonomske štete, koje se mogu smanjiti odgovarajućim veterinarskim mjerama. Metode sprečavanja pojava ovih bolesti poznate su i mogu se izvoditi.

4. U skupinu C, ostale bolesti, spadaju bolesti koje su po pravilu slabo zarazne. Širenje tih bolesti se među uzgajalištima sprečava odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju manje ekonomske štete, koje se mogu smanjiti odgovarajućim veterinarskim mjerama. Metode sprečavanja pojava ovih bolesti poznate su i mogu se izvoditi.

5. Zoonoze su bolesti ili infekcije koje se prirodnim putem prenose sa životinja - kičmenjaka na ljude, i obratno (zoopatije).

6. Detaljnije razvrstavanje bolesti, kao i uvjete za određivanje statusa u pogledu zdravstvenog stanja iz ovog članka, način izvješćivanja, prijavljivanja i mjere, propisuje Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta.

7. Liste zaraznih bolesti navedene su u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovoga zakona.

Članak 7. Sprečavanje zaraznih bolesti životinja

1. Osobe, koje tijekom obavljanja registrirane djelatnosti uzgoja ili proizvodnje, dolaze u neposredni dodir sa životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima životinjskog podrijetla ili otpacima, moraju imati temeljno znanje o zaraznim bolestima životinja, o njihovom sprečavanju i prenošenju na ljude, kao i o propisima o zaštiti od zaraznih bolesti životinja.

2. Temeljno znanje o zaraznim bolestima, kao i o propisima, osobe iz stavka 1. stječu na tečajevima, za koje će program i izvođača odobriti mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta na temelju minimalnog programa koji propiše Ured.

Članak 8.

Registracija, kontrola i prijava objekata, štala, prijevoznika, sabirnih centara, trgovaca, kao i životinja

1. Pod veterinarskom inspekcijom i kontrolom su životinje, sirovine, proizvodi, prehrambeni proizvodi u proizvodnji i trgovini prema ovom zakonu, stočna hrana, voda za napajanje životinja i otpaci, kao i objekti, štale, sabirni centri, prijevoznici i trgovci, kao i sredstva, sprave i oprema za njihovo uzgajanje, privređivanje, proizvodnju, doradu, obradivanje, preradivanje, prijevoz i skladištenje.
2. Objekti, štale i prijevoznici, kao i sabirni centri i trgovci, koji su pod veterinarskom kontrolom i nadzorom, moraju biti registrirani kod mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, ako ispunjavaju propisane uvjete u pogledu prostorija, kadrova i opreme.
3. Detaljnije uvjete i postupak registracije propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, a provode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta koji moraju provjeriti način veterinarskih pregleda i nadzora i dobivene rezultate.
4. Veterinarskom zdravstvenom pregledu, kontroli i nadzoru podliježu i životinje na sajmovima, trgovinama, stočnim pijacama, kao i drugim prodajnim i sabirnim mjestima, izložbama, športskim natjecanjima, oborima za divlje životinje, ispostavama i drugim javnim mjestima na kojima se skupljaju životinje.
5. Sve pravne i fizičke osobe, koje se bave gajenjem, zaštitom, prodajom, prijevozom i trgovinom životinja, proizvodnjom, preradom, skladištenjem, trgovinom proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, otpada, kao i stočne hrane, moraju prijaviti životinje, objekte i opremu, kao i svaku promjenu u svezi s tim, u roku od sedam dana, najbližoj veterinarskoj organizaciji, koja vodi upisnik objekata i životinja, i o tome izvješćuje mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta koji izvješćuju Ured.
6. Imalac psa mora, u roku od sedam dana, prijaviti psa veterinarskoj organizaciji, koja vodi upisnik pasa, kao i uginulog psa, otuđenog, odlutalog, kao i svaku drugu promjenu u svezi s psom. Nabavu mladunčeta mora prijaviti najkasnije do napunjenog četvrtog mjeseca njegove starosti.
7. Odredbe stavka 4. ne vrijede za amatersko uzgajanje ili posjedovanje pojedinačnih vrsta kućnih životinja (do pet odraslih životinja) i amatersko uzgajanje drugih domaćih ptica, akvarijskih riba, ukrasne živine i malih glodara.
8. Odluka o registraciji iz stavka 2. dokaz je o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti i temelj je za upis u sudski upisnik.

Članak 9.

Obvezne, opće preventivne mjere, koje izvode imaoци - čuvari životinja

Obvezne, opće, preventivne mjere za zaštitu od zaraznih bolesti životinja, koje moraju izvoditi imaoци-čuvari životinja i druge pravne i fizičke osobe su:

- a) osiguravanje zdravstveno ispravne pijaće vode, vode za napajanje i stočne hrane;
- b) osiguravanje i održavanje propisanih higijenskih uvjeta u objektima za uzgoj životinja, u drugim prostorijama, kao i opremi, u kojima se životinje zadržavaju;
- c) osiguravanje higijene poroda i muže;
- d) osiguravanje veterinarskog reda na javnim mjestima, gdje se skupljaju životinje, u prijevoznim sredstvima za transport životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, otpadaka i stočne hrane, u oborima i na pašnjacima, kao i objektima za skupljanje životinja i klanje životinja, i skupljanje, obradu, preradu i skladištenje sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda, otpadaka i stočne hrane;

- e) osiguravanje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda i veterinarskih uvjeta za njihovu proizvodnju i promet;
- f) sprečavanje unošenja uzročnika zaraznih bolesti u objekte za uzgoj životinja;
- g) izvođenje veterinarskih mjera u tehnologiji intenzivnog uzgoja životinja;
- h) tretiranje životinjskih trupova i drugih otpadaka, otpadnih voda, životinjskog izmeta i urina na propisan način;
- i) osiguravanje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u objektima, na javnim površinama i u prijevoznim sredstvima;
- j) druge opće mjere, utvrđene ovim zakonom;
- k) unošenje svih informacija/podataka o životinjama i njihovom kretanju u upisnik na imanju.

Članak 10.

Posebne preventivne mjere, koje izvode veterinarske organizacije

1. Kontrola i prevencija bolesti koje se obvezno moraju prijaviti temelje se na planu žurnih intervencija za Bosnu i Hercegovinu koji donosi Ured, zajedno s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Radi ranog otkrivanja i sprečavanja pojava zarazne bolesti može se, s obzirom na narav zarazne bolesti i opasnost, odrediti jedna ili više slijedećih posebnih preventivnih mjera:
 - a) usmjereno veterinarsko obrazovanje imalaca životinja i drugih osoba;
 - b) obvezno izvješćivanje najbližih veterinarskih vlasti u slučaju sumnje na postojanje bolesti;
 - c) ograničavanje kretanja osoba, životinja i materijala koji mogu prenijeti zarazu, kao i zabrana kretanja prijevoznih sredstava;
 - d) ograničenja na farmama, posjedima, javnim pijacama, otvorenim prodajnim mjestima, izložbenim terenima, klaonicama i svim drugim prostorijama;
 - e) identifikacija životinja i vršenje popisa životinja;
 - f) stavljanje ograničenja na zaraženo i kontrolirano područje;
 - g) ograničenja vršenja vještačkog osjemenjavanja i transfera embriona;
 - h) dijagnosticiranje u ovlaštenom laboratoriju i potvrđivanje, ukoliko se pokaže potrebnim, u međunarodnom referentnom laboratoriju, ovlaštenoj od EU ili Svjetske zdravstvene organizacije;
 - i) čišćenje i dezinfekcija opreme, prostorija, osoblja i vozila prihvaćenim dezinfekcionim sredstvom;
 - j) dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija;
 - k) klanje i uništavanje svega zaraženog ili izloženog kontaktu ostalih životinja koje su bile izložene zarazi;
 - l) preventivna vakcinacija ili zaštita uporabom veterinarskih lijekova;
 - m) bezopasno odlaganje životinjskih ostataka, proizvoda životinjskog podrijetla, hrane za životinje i otpada;
 - n) bezopasno odlaganje ili higijenski tretman otpadnih voda i fekalija iz registriranih objekata;

- o) ispitivanje kože i kože s tkivom na antraks;
 - p) specijalne mjere za uzročnike zaraze i rezervoare infekcije i zaustavljanje prenositelja zaraznih bolesti;
 - r) druge posebne preventivne mjere koje su predviđene ovim zakonom.
3. Otpadna hrana mora biti tretirana sukladno kriterijima koje propiše Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, prije nego što započne prehrana životinja ili se prehrana otpadnom hranom mora zabraniti.
4. Ovlašteni veterinari i veterinarski tehničari imaju ovlast:
- a) ući u svaku prostoriju, zaustaviti i izvršiti inspekciju vozila ukoliko postoji sumnja na zarazu ili da su bila izložena zarazi;
 - b) zadržati, izvršiti inspekciju, pregledati, uzeti uzorke sa životinja na koje se sumnja na bolesti koje se obvezno moraju prijaviti;
 - c) zaklati i odložiti svaku zaraženu životinju, ili životinju za koju postoji sumnja da je zaražena bolešću koja se obvezno mora prijaviti.
5. Ured naređuje i organizira provedbu svih kontrolnih programa u cilju iskorjenjivanja bolesti koje se obvezno moraju prijavljivati.
6. Za izvođenje mjera iz stavka 5. Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta zajednički usvajaju jedinstvene i dugoročne programe zdravstvene zaštite životinja, u kojima se određuju rokovi za realizaciju programa, organizacije koje to moraju realizirati i način financiranja.
7. Na kraju svake godine, Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, zajednički, za slijedeću godinu određuju koje je preventivne vakcinacije i dijagnostička, kao i druga ispitivanja, potrebno obaviti u Bosni i Hercegovini radi osiguranja pogodnih epizootioloških prilika i ispunjavanja uvjeta za trgovinu, određuju se rokovi, kao i način izvješćivanja o obavljenim mjerama i drugi uvjeti za izvođenje tih mjera, kao i organizacije koje ih imaju pravo obavljati sukladno odredbama ovoga zakona.

Članak 11.

Obvezne, posebne preventivne mjere u slučaju zoonoza i toksičnih agenasa

1. Obvezne, posebne preventivne mjere za zaštitu stanovništva od zoonoza i toksičnih agenasa su:
- a) sistematično otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje zoonoza kod životinja;
 - b) izvođenje preventivnih mjera za zaštitu veterinaru, veterinarskih asistenata, imalaca životinja, čuvara životinja i drugih ljudi, koji mogu doći u neposredan ili posredan dodir sa zaraženom životinjom, prehran- benim proizvodima, proizvodima, sirovinama ili otpacima;
 - c) provedba sigurnih higijenskih mjera prilikom klanja životinja u registriranim objektima prema standardima koji su propisani za takvu vrstu klaonica;
 - d) osiguranje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda i sprečavanje nedopuštenog prometa zaraženim životinjama i zdravstveno neispravnim prehrambenim proizvodima, proizvodima, sirovinama i otpacima, kojima se može inficirati stanovništvo, veterinarskim pregledom i inspekcijom kontrolom životinja, kao i nadgledanjem životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda životinjskog podrijetla, sirovina i otpadaka;
 - e) sprečavanje zagađenja sirovina, proizvoda i prehran- benih proizvoda u prehrambenim i drugim objektima;
 - f) prilikom klanja izvršiti prevenciju zagađenja životne sredine otpadnim kemikalijama i radioaktivnim materijalom štetnim po čovjeka.

2. Za izvođenje mjera iz stavka 1. usvajaju se kratkoročni i dugoročni programi zaštite stanovništva od zoonoza, moraju biti određeni rokovi u kojima programi moraju biti realizirani i način financiranja.
3. Program za opću zaštitu zdravlja od zoonoza donose ministarstva zdravlja entiteta i mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, veterinarske službe, a provode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta i javna zdravstvena služba.

Obvezna je razmjena informacija o podacima koji se odnose na praćenje zoonotičnih bolesti.

Članak 12.

Pojava zarazne bolesti, odnosno sumnja na zaraznu bolest

1. Ako se pojavi zarazna bolest ili se pojave znaci, na temelju kojih se sumnja da je životinja oboljela ili uginula usljed zarazne bolesti, imalac životinje mora o tome odmah i na propisan način obavijestiti najbližu veterinarsku organizaciju i ovlašteno tijelo na razini entiteta.
2. Imalac životinje mora do dolaska veterinara zaštititi, kao i spriječiti pristup drugih osoba i životinja do zaražene životinje, krda, jata, pčelinjaka, odnosno trupa uginule životinje.
3. Detaljan način izvješćivanja od strane imalaca životinja propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 13.

Utvrđivanje zarazne bolesti

1. Veterinar, koji posumnja na postojanje zarazne bolesti, mora pisanim nalogom odrediti propisane veterinarske mjere i o tome na propisan način obavijestiti mjerodavne službe, i na propisan način poduzeti sve potrebne mjere da bi se utvrdilo ili opovrglo postojanje predmetnog zaraznog oboljenja, odnosno utvrdio uzrok uginuća životinje.
2. Veterinar, koji šalje na ispitivanje materijal iz stavka 1. i organizacija koja obavlja dijagnostička ispitivanja, moraju osigurati takav način prijevoza materijala, da ne postoji opasnost za širenje zaraznih bolesti i za kvarenje materijala.
3. Organizacije, koje obavljaju javni prijevoz, odnosno osiguravaju dostavu, moraju osigurati dostavu materijala do ovlaštenog laboratorija.
4. Detaljan način prijevoza materijala, mjere veterinara i način utvrđivanja zarazne bolesti, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 14.

Izvješćivanje o zaraznim bolestima

1. Službeni veterinar, na temelju prijave zarazne bolesti ili sumnje na zaraznu bolest, obavlja epizootiološko ispitivanje.
2. Na sumnju ili s utvrđivanjem zoonoze, službeni veterinar mora izvijestiti i mjerodavnu zdravstvenu službu.
3. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta moraju, u propisanim slučajevima, izvijestiti o pojavi i opasnosti od zarazne bolesti i sve članove županije/općine, zdravstvenu službu, stočarsku službu, mjerodavno tijelo za zaštitu i spašavanje, centar za informiranje, mjerodavno tijelo za zaštitu okoliša i zainteresirane imaoce životinja, kao i upoznati ih o najvažnijim mjerama, kojima mogu sprečavati zarazne bolesti.
4. Detaljan način izvješća o sumnji ili nalazu zarazne bolesti propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 15.

Mjere

1. Kada se utvrdi zarazna bolest i dok traje opasnost od nje, u pogledu zarazne bolesti određuju se granice zaraženog i ugroženog područja, određuju propisane mjere i na propisan način izvješćuje o tome.
2. Način određivanja zaraženog i ugroženog područja i detaljne mjere za utvrđivanje načina prevencije, sprečavanje širenja i suzbijanja zarazne bolesti, uvjete za prestanak važenja mjera utvrđenih radi kontrole zarazne bolesti, kao i način izvješćivanja i informiranja o tome, propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.
3. O mjerama, koje se odnose na ograničenje kretanja osoba i dezinfekciju osoba, mora se izvjestiti mjerodavna zdravstvena služba.

III - VETERINARSKA PREVENTIVA

A) Preventiva u trgovini

Članak 16. Identifikacija životinja i veterinarski certifikat

1. Sve prisutne životinje na teritoriju Bosne i Hercegovine počev od goveda (uključujući bufala i bizone) trebaju biti identificirane i njihova kretanja mogu biti registrirana sukladno sustavu iz stavka 3. koji uključuje: registraciju posjeda, identifikacijsko markiranje životinja i kodifikaciju na državnoj razini i putovnicu za životinje.
2. Aktivnost iz stavka 1. je u nadležnosti Ureda, a provode je mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta. Modaliteti tehničke implementacije i funkcioniranje sustava povjereni su Operativnoj agenciji i pod izravnom su odgovornošću Ureda. Informacijski će sustav biti instaliran u Operativnoj agenciji da zabilježi svako kretanje životinja (AIMCS).
3. Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, propisuje detaljne uvjete identifikacije životinja, izgled i sadržinu putovnice za životinje, kontrole kretanja, implementiranje sustava na bilo kojoj razini na teritoriju Bosne i Hercegovine kroz državne regulative. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta osigurat će njegovo ispravno i stalno funkcioniranje. Regionalni uredi za unos podataka mogu biti uspostavljeni od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta i provodit će svoje aktivnosti sukladno uvjetima koje propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda i pod koordinacijom i kontrolom Operativne agencije.
4. Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, propisuje privremene norme koje se odnose na identifikaciju životinja i kontrolu kretanja životinja na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.
5. Nakon cjelovitog implementiranja sustava za goveda i druge vrste, zabranjena je uporaba bilo kojeg drugog identifikacijskog modaliteta za kretanje životinja bez prethodnog odobrenja Ureda.
6. Životinja u prometu mora biti praćena propisanim veterinarskim certifikatom.
7. Certifikatom iz stavka 6. potvrđuje se zdravstveno stanje životinja, odnosno da na mjestu podrijetla životinja nije bila utvrđena određena zarazna bolest, koju mogu prenijeti predmetne životinjske vrste, ili se potvrđuju drugi propisani zahtjevi.
8. Veterinarski certifikat može biti izdan jedino nakon utvrđivanja da je životinja zdrava, da ne dolazi iz zaraženog područja, da ne postoji zabrana kretanja ili ograničenje kretanja donesenih radi opće zaštite zdravlja ljudi i životinja i da je životinja korektno identificirana. Veterinarski certifikat životinje mora sadržavati identifikacijski broj (kod) s ušne markice.
9. Veterinarski certifikat može biti izdan na određeno vrijeme i mora biti potpisan od strane veterinara koji ga je izdao, i mora odgovarati propisima o veterinarskim certifikatima Direktive 96/93/ Vijeća Europe.
10. Detaljne uvjete za izdavanje, sadržinu i oblik veterinarskog certifikata propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 17.

Veterinarski certifikat ili potvrda za proizvode životinjskog podrijetla

1. Proizvodi životinjskog podrijetla u trgovini moraju biti na propisan način označeni i praćeni propisanim veterinarskim certifikatom ili potvrdom.
2. Certifikatom ili potvrdom iz stavka 1. potvrđuje se zdravstveno stanje proizvoda, odnosno da na mjestu podrijetla nije bila utvrđena određena zarazna bolest, koja se njima može prenijeti i da su ostali propisani zahtjevi ispunjeni.
3. Veterinarski certifikat ili potvrda izdaju se na određeno vrijeme.
4. Detaljne uvjete za obilježavanje proizvoda, uvjete za izdavanje, sadržina i oblik veterinarskog certifikata ili potvrde propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 18.

Veterinarska uputa

1. Bolesne i povrijeđene životinje, i životinje, kod kojih su ugrožene osnovne životne funkcije, mogu se prevoziti u klaonicu samo pod propisanim uvjetima.
2. U slučajevima iz stavka 1. životinje će biti praćene, umjesto veterinarskim certifikatom, veterinarskom uputom kojom se potvrđuje stanje na koje se sumnja i opisuje pruženi tretman.
3. Završni veterinarski pregled životinja iz stavka 1. obavlja veterinar u klaonici.
4. Klanje životinja iz stavka 1. mora se obaviti u najbližoj klaonici, pod uvjetom da su propisani uvjeti ispunjeni, ali nikako u isto vrijeme kada se obavljaju redovna klanja. Prije prijevoza životinja u klaonicu moraju biti obavljene sve propisane veterinarske mjere.
5. Imalac životinje mora imati propisanu veterinarsku uputu i za životinje koje šalje u klaonicu iz štala s neproverenim ili sumnjivim epizootiološkim prilikama.
6. Detaljnu sadržinu veterinarske upute, osobe koje je mogu izdati i druge mjere koje je potrebno poduzeti u slučaju izdavanja uputa propisuje Ured.

Članak 19.

Veterinarska oznaka zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda

1. Prehrambeni proizvodi moraju biti u trgovini na propisan način označeni, odnosno certificirani.
2. Detaljnije uvjete o označavanju i certificiranju prehrambenih proizvoda propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 20.

Veterinarska kontrola trgovine životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima i otpacima

1. Trgovina životinjama, prehrambenim proizvodima, proizvodima i sirovinama dopuštena je samo ako je na mjestu podrijetla obavljena veterinarska inspekcija, urađena njihova identifikacija, tako da se podrijetlo može utvrditi i ako su ispunjeni i drugi propisani uvjeti.
2. U prijevozu željezničkim, vodenim, zračnim i putničkim prijevoznim sredstvima dopušteno je utovarivanje, premještanje ili istovar životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda, sirovina i otpadaka samo na onim mjestima gdje su ispunjeni propisani uvjeti.

3. Prostorije u prijevoznim sredstvima, odnosno prijevozna sredstva iz stavka 2., u kojima se prevoze životinje, prehrambeni proizvodi, proizvodi, sirovine i otpaci, moraju biti na propisan način očišćeni, odnosno dezinficirani.
4. U svakom trenutku treba da bude osigurano takvo fizičko odvajanje živih životinja, proizvoda životinjskog podrijetla/hrane/materijala i otpadaka i odsustvo bilo kakvog kontakta između njih i proizvoda iste vrste ali različitog higijenskog stanja.
5. Detaljne uvjete u pogledu zahtjeva iz ovoga članka propisuje Ured.

Članak 21. Zabrana trgovine

1. Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, posebnim aktom ograničava ili zabranjuje trgovinu životinjama, prehran- benim proizvodima, sirovinama, proizvodima, otpacima, stočnom hranom, lijekovima i medicinskim pomagalicama, kada se pojavi životinjska zarazna bolest iz članka 6. stavak 2., odnosno iz drugih veterinarskih razloga.
2. Iznimno, Ured prije izdavanja akta iz stavka 1. može izdati odgovarajuće obvezne naputke iz članka 82., koji stupaju na snagu odmah u slučaju žurnih mjera u javnom interesu, da bi se odvratila neposredna opasnost po zdravlje ljudi, odnosno životinja.

Članak 22. Suglasnost za skupljanje i prodaju

Mjerodavno upravno tijelo županije, grada ili općine izdaje dozvolu za izložbu, zoološki vrt, ocjenjivanje ili natjecanje životinja; za razne priredbe putujućih životinja (cirkusi, putujući zoološki vrt i sl.) i za organiziranu prodaju životinja, kao i sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda izvan poslovnih prostora isključivo na temelju prethodne suglasnosti Ureda, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, na temelju naputka koji propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 23. Zadaci tijekom prijevoza i u slučaju prometnih nesreća

1. Imaoci životinja i prijevoznici životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka, moraju osigurati propisane uvjete za prijevoz i omogućiti pregled na zahtjev osobe, koja je, prema ovom zakonu ili drugom propisu, ovlaštena za pregled.
2. Prometnu nesreću, koja se dogodi tijekom prijevoza životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka, prijevoznik, odnosno policija mora prijaviti centru za obavještanje, koji o tome bez odgađanja izvješćuje najbližu veterinarsku organizaciju, koja mora osigurati najbližeg dostupnog službenog veterinaru.
3. Službeni veterinar naređuje veterinarskoj organizaciji, koja je ovlaštena za izvođenje javne veterinarske službe, da ponudi prvu veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama.
4. Prijevoznik, odnosno osoba koju je on ovlastio, ima obvezu osigurati sva potrebna sredstva za izvođenje svih potrebnih mjera za zaštitu životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda, sirovina i otpadaka.
5. Povrijeđene životinje, koje nisu sposobne za daljnji prijevoz, potrebno je odmah usmrтити.
6. Veterinarsko - higijenska služba i organizacije za odvoz otpadaka s koncesijom moraju organizirati prijevoz i kompletno uništenje uginulih i ubijenih životinja, oštećenih prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka.
7. Prijevoznik mora osigurati adekvatno vozilo i odvoz životinja, koje su sposobne za daljnji prijevoz, kao i odvoz neoštećenih sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda s mjesta prometne nesreće.

Članak 24. **Međunarodni transport**

1. Prijevoz životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka i sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih stanica i embriona u međunarodnom transportu može biti obavljen jedino preko graničnih prijelaza, gdje je organizirana veterinarska inspekcija i kontrola.
2. Životinje, prehrambeni proizvodi, sirovine, proizvodi, veterinarski lijekovi, medicinska pomagala, stočna hrana i otpaci moraju biti podvrgnuti veterinarskoj inspekciji i kontroli i, ukoliko je potrebno, testiranju uzoraka na graničnim prijelazima.
3. Utovaranje, premještanje, istovaranje i skladištenje životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova, medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka izvodi se pod veterinarskom kontrolom, sukladno propisanim uvjetima.
4. Uvoz i tranzit životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka dopušta se nakon prethodnog veterinarskog pregleda na granici odlukom kojom se, za svaki slučaj posebno, utvrđuje da, s obzirom na propisane uvjete, nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit. Bez obzira na prethodni stavak, uvoz i tranzit kućnih životinja dopušten je bez prethodnog veterinarskog pregleda, pod uvjetom da životinje prati propisani veterinarski certifikat.
5. Uvoz i tranzit drugih stvari, kojima se može prenijeti zarazna bolest (npr. lovnih i ribolovnih trofeja, seruma, mikro-organizama i sl.), bit će dopušten nakon prethodnog veterinarskog pregleda na granici, odlukom kojom se, za svaki slučaj posebno, utvrđuje da, s obzirom na propisane uvjete, nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit.
6. Za uvoz inozemnih vrsta životinja, koje slobodno žive, uvoznik mora dobiti, sukladno propisima, suglasnost mjerodavnoga ministarstva.
7. Uvjete za rad, lokaciju i način rada graničnih prijelaza iz ovog članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.
8. Uvjete za uvoz i tranzit životinja i proizvoda iz stavka 4. ovoga članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 25. **Inspekcija prilikom uvoza**

1. Prilikom uvoza životinja i proizvoda u Bosnu i Hercegovinu moraju biti izvršeni propisani veterinarski pregledi, inspekcija i ispitivanja.
2. Pregledi iz stavka 1. moraju biti obavljeni na mjestima granične veterinarske inspekcije sukladno članku 24.
3. Vrste pregleda, ispitivanja i način izvođenja propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 26. **Objekti i životinje koji potječu iz drugih država**

1. Uvoz prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, stočne hrane, veterinarskih lijekova i otpadaka dopušten je samo iz onih objekata koji ispunjavaju propisane uvjete i koji su registrirani kod EU i uneseni u upisnik Ureda.
2. Iznimno, Ured može dopustiti uvoz iz stavka 1. i iz nekih drugih objekata, ako utvrdi da su propisi, standardi, proizvodnja i kontrola, koje obavlja država izvoznica, najmanje jednaki propisima u Bosni i Hercegovini i da je osigurana najmanje jednaka zaštita potrošača. Troškovi idu na teret uvoznika.

3. Ured može organizirati inspekciju radi provjere objekta iz stavka 2. Provjeru vrši komisija od tri člana, od kojih je jedan član iz Ureda i po jedan član iz entitetskih veterinarskih službi. Troškovi pregleda idu na teret uvoznika.

4. Uvoz životinja dopušten je samo ako ispunjava propisane uvjete u pogledu zdravstvene zaštite životinja i zaštite životinja od mučenja.

B) Preventiva u proizvodnji i trgovini proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnom hranom

Članak 27.

Veterinarska inspekcija i kontrola

1. Proizvodnja, plasiranje na tržište i trgovina proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog podrijetla, stočnom hranom i otpacima dopušteni su jedino u registriranim objektima, koji ispunjavaju propisane uvjete i koji su pod stalnom veterinarskom kontrolom.

2. Objekat ne smije početi s proizvodnjom, dok nije registiran i dok mu mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta ne odrede veterinarski kontrolni broj.

3. Da bi se provela proizvodnja sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog podrijetla i stočne hrane, kao i drugih proizvoda, obvezna je registracija objekta za klanje životinja, sakupljanje, pripremu, obradu, preradu, doradu, uvijanje, preduvijanje i pakiranje sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kao i drugih proizvoda.

4. Obvezna je registracija svih objekata, koji u proizvodnji uporabljaju sirovine i prehrambene proizvode životinjskog podrijetla u neobrađenom, odnosno neprerađenom stanju, kao i meso i mesne artikle.

5. Da bi se vršila trgovina proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog podrijetla i stočne hrane, obvezno je registrirati objekte za skladištenje i distribuciju onih proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kojima se može prenijeti zarazna bolest, kao i onih koji mogu prouzročiti zarazu koja je štetna po čovjeka i životinje.

6. Veterinarska kontrola i pregled koji se vrše u okviru objekata za proizvodnju i trgovinu proizvodima, sirovina- ma, hrane i stočne hrane iz stavka 1. također se primjenjuju na prostorije, opremu i instalacije, uspješnost i pravilnost izvođenja vlastitih kontrola objekta, dokumentaciju i propisane evidencije.

7. Standardi veterinarske kontrole primjenjuju se na prijevozna sredstva koja se koriste na području registriranog objekta za utovar/istovar proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog podrijetla, otpadaka i stočne hrane.

8. Veterinarski standardi, uzimanje uzoraka, testiranje i nadgledanje moraju se primijeniti na proizvodne metode i trgovinu sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog podrijetla, stočnom hranom i ostalim proizvodima i također se moraju primijeniti na životinje, sirovine, proizvode, prehrambene proizvode životinjskog podrijetla, stočnu hranu, otpatke, otpadne vode, čvrsto i tečno đubrivo, uporabu proizvoda i supstanci, koje dolaze u dodir sa životinjama i materijalima za pakiranje.

9. Veterinarski kontrolni pregledi moraju se izvršiti radi provjere zdravstvene ispravnosti sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog podrijetla u proizvodnji i prometu, uključujući i stočnu hranu, kao i druge proizvode.

10. Detaljne veterinarske uvjete za proizvodnju, puštanje u promet i trgovinu sirovinama, proizvodima, prehrambenim proizvodima životinjskog podrijetla, stočnom hranom, otpacima, otpadnim vodama, čvrstim i tečnim đubrivom, kao i kontrolu iz ovoga članka propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

11. Detaljne veterinarske uvjete za transmisivne spongiformne encefalopatije, TSE (BSE, screpi i dr.) propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 28.

Izuzeci

Klanje životinja i proizvodnja prehrambenih proizvoda i stočne hrane izvan registriranih objekata bit će dozvoljeni jedino u iznimnim slučajevima koje propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 29.

Građenje objekata

1. Projektna dokumentacija za gradnju ili rekonstrukciju objekata, namijenjenih proizvodnji, plasiranju na tržište i trgovini životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovina- ma, proizvodima, otpacima, stočnom hranom, čvrstim i tečnim đubrivom (u daljnjem tekstu: objekt pod veterinar- skom inspekcijom i kontrolom), mora biti sukladan veterinarskim uvjetima, koje za pojedinačne vrste takvih objekata propisuje Ured.
2. Uz projektnu dokumentaciju za izdavanje dozvole za gradnju ili rekonstrukciju objekta pod veterinarskom inspekcijom kontrolom mora biti dobivena suglasnost mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 30.

Razvrstavanje i registracija objekata

1. Objekti pod veterinarskom inspekcijom kontrolom razvrstavaju se u prehrambene i druge objekte. U upisnik prehrambenih i drugih objekata mogu se kod mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta upisati jedino objekti koji ispunjavaju propisane uvjete.
2. Međutim, u upisnik se mogu upisati i prehrambeni objekti, koji ne ispunjavaju sve propisane uvjete, ali imaju ograničeno područje djelatnosti, odnosno područje trgovanja. Ured propisuje uvjete koje objekat ne mora ispunjavati, kao i ograničenja njihove djelatnosti i područja trgovanja.

Članak 31.

Postupak razvrstavanja i registracije objekata

1. Zahtjev za registraciju objekta, koji mora biti pod veterinarskom inspekcijom kontrolom, podnosi se mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta na mjestu na kojem se objekt nalazi.
2. Po primitku zahtjeva za registraciju prehrambenog objekta iz članka 30. stavak 2. i objekata za proizvodnju hrane, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta odlukom imenuje komisiju za pregled objekta koji je u pitanju. Komisija mora imati najmanje tri člana, a predsjednik mora biti službeni veterinar. Odluku o odobrenju, kojom se utvrđuje da su ispunjeni svi propisani uvjeti, donose mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta na temelju mišljenja komisije.
3. Na temelju odluke iz stavka 2. određuje se i upis u upisnik objekta, veterinarski kontrolni broj, odobrava obavljanje pojedinačnih djelatnosti proizvodnje i trgovine, kao i ograničenja, ako je to potrebno. Obavijest i kompletan spis u presliku dostavlja se Uredu, koji vodi jedinstven upisnik za cijelu Bosnu i Hercegovinu.
4. Kada komisija iz stavka 2. utvrdi da je objekt moguće razvrstati jedino kao prehrambeni objekt iz članka 30. stavak 2., to u mišljenju predlaže mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta koje donosi odluku sukladno stavku 6.
5. Troškove komisijske inspekcije snosi podnositelj zahtjeva.
6. Po primitku zahtjeva za registraciju drugih objekata iz članka 30. st. 1. i 2. i prehrambenih objekata, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta imenovat će komisiju za pregled predmetnog objekta. Komisija mora imati najmanje tri člana, a predsjednik mora biti službeni veterinar. Odluku o odobrenju (ispunjavanju uvjeta) izdaje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, na temelju mišljenja komisije. Odlukom se određuje i upis u upisnik objekata, koji se vodi kod mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, određuje veterinarski kontrolni broj, odobrava obavljanje pojedinačnih djelatnosti proizvodnje i trgovine, kao i ograničenja kapaciteta i obujma trgovanja. Podaci o registracijama i upisima objekata mjesečno se dostavljaju u Ured. Objekti, prehrambeni

objekti i drugi objekti na teritoriju Brčko Distrikta podliježu registriraju se kod mjerodavnog tijela sukladno Statutu Brčko Distrikta.

7. Ako mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta utvrdi da registrirani objekt više ne ispunjava propisane uvjete, ili ako ne otkloni nedostatke, koji mogu negativno utjecati na higijenu proizvodnje, onda će ukinuti svoju odluku o registraciji objekta i opozvati službene veterinare iz objekta, koji obavljaju veterinarski pregled i kontrolu.

8. Detaljne uvjete za razvrstavanje objekata i postupak za upis objekta u upisnik propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 32. Veterinarska inspekcija i kontrola

1. Zdravstvena ispravnost prehrambenih proizvoda i stočne hrane utvrđuje se na temelju veterinarsko-zdravstvenog pregleda objekata, životinja za klanje, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kao i dokumentacije i evidencije.

2. Ako se na temelju pregleda iz stavka 1. i drugih ispitivanja utvrdi da se životinja ne smije zaklati, klanje se zabranjuje, a životinja se na propisan način obilježava i određuju se propisane mjere.

3. Ako se na temelju kontrolnih pregleda i drugih ispitivanja iz stavka 1. utvrdi da sirovine, prehrambeni proizvodi ili stočna hrana nisu zdravstveno ispravni, rješenjem se zabranjuje daljnja proizvodnja, plasiranje na tržište ili trgovina, i određuju se propisane mjere za uklanjanje uzroka neispravnosti, ili za vraćanje u prvobitno stanje sirovina, prehrambenih proizvoda ili stočne hrane ili, ako je to potrebno, i uništenje.

4. U slučajevima zabrane klanja životinja određenih za klanje i prilikom utvrđivanja zdravstvene neispravnosti sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, imalac životinja za klanje, odnosno imalac sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, ima pravo zahtijevati ponovan pregled (superkontrolu), izuzev ukoliko je utvrđeno postojanje patogenih mikroorganizama. Ponovni pregled obavlja komisija, koju imenuje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta. Zahtjev je potrebno podnijeti bez odgađanja kod službenog veterinaru, koji je obavio veterinarski pregled i utvrdio zdravstvenu neispravnost, koji će bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata, obavijestiti komisiju i predložiti joj cjelokupnu dokumentaciju o obavljenom pregledu.

5. Rezultat ponovnog pregleda smatra se konačnim.

6. Troškove ponovnog pregleda snosi mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, ako je rezultat u korist klijenta. U oprečnom slučaju, troškove snosi klijent.

7. Detaljne mjere i postupke iz stavka 3. i sadržinu i način rada komisije iz stavka 4. propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 33. Ostaci (rezidue) štetnih i zabranjenih tvari u životinjama, sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnoj hrani

1. Veterinari, imaoци životinja i druge pravne i fizičke osobe, moraju sprečavati djelovanja štetnih materija u sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnoj hrani, kao i obavljati propisane preventivne tvari.

2. Ured može odrediti zabranu uporabe određenih štetnih materija.

3. Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta može odrediti, na temelju procjene rizika, zabranu plasiranja na tržište, zabranu trgovine i opozvati iz trgovine prehrambene proizvode, sirovine, otpatke i stočnu hranu, koji sadrže određene štetne tvari.

4. Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta moraju osigurati sistematsku kontrolu (monitoring) životinja, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, nad sadržinom ostataka štetnih tvari i kontrolu nad uporabom zabranjenih tvari.

5. Detaljne uvjete iz ovog članka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 34.

Osiguravanje zdravstvene ispravnosti stočne hrane

1. Fizičke i pravne osobe, koje su registrirane za proizvodnju, skladištenje ili trgovinu stočnom hranom, moraju osiguravati zdravstvenu ispravnost stočne hrane u svim fazama proizvodnje, skladištenja i trgovine stočnom hranom.
2. Zabranjena je trgovina zdravstveno neispravnom stočnom hranom.
3. Stočna hrana, kojoj je istekao rok uporabe, naveden u deklaraciji, smije se, sa dozvolom službenog veterinarara, uporabiti u onu svrhu, koju nakon prethodnog laboratorijskog ispitivanja uzoraka odredi ovlaštena laboratorija, ako utvrdi da je stočna hrana zdravstveno ispravna.
4. Detaljne uvjete o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane i ograničenja za uporabu sirovina propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 35.

Kontrola stočne hrane i izdavanje certifikata

1. Stočna hrana u trgovini mora imati veterinarski certifikat, odnosno drugi odgovarajući propisan dokument o zdravstvenoj ispravnosti i tvari koje ulaze u njezin sastav.
2. Detaljne uvjete za izdavanje, sadržinu i oblik veterinarskog certifikata i drugog odgovarajućeg dokumenta propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 36.

Veterinarska kontrola stočne hrane

Predmet veterinarsko - zdravstvene kontrole moraju biti stočna hrana i objekti, u kojima se proizvodi ili skladišti stočna hrana za trgovinu, uključujući i stočnu hranu i objekte kod imalaca životinja

C) Preventiva u razmnožavanju životinja

Članak 37.

Uvjeti

1. U odgajalištima rasnih životinja, odnosno u veterinarsko- stočarskim centrima ne smiju postojati određene zarazne bolesti.
2. Vlasnik odgajališta rasnih životinja, odnosno veterinarsko- stočarskog centra mora osigurati da sistematično prati nabavu, zdravlje i reproduktivnu sposobnost rasnih životinja, kao i dobivanje, proizvodnju, skladištenje i promet životinjskim sjemenom, jajnim stanicama i embrionima, primjenom propisa o zdravstvenoj ispravnosti sjemena životinja, jajnih stanica i embriona, kao i minimalnih uvjeta za obavljanje te djelatnosti.
3. U veterinarsko-stočarskim centrima i u organiziranom prirodnom pripustu reproduktivnih životinja, najmanje jednom godišnje vrše se dijagnostička ispitivanja na zarazne i spolne bolesti.
4. Zarazne bolesti iz stavka 1., kao i uvjete zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona, kao i minimalnih uvjeta za sposobnost oplodivanja propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 38.

Proizvodnja, skladištenje i plasiranje sjemena na tržište

1. Proizvodnju, skladištenje i plasiranje na tržište sjemena rasnih životinja, jajnih stanica i embriona rasnih životinja mogu obavljati organizacije, koje ispunjavaju propisane uvjete i koje su registrirane kod mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.
2. O dobivanju, skladištenju i plasiranju na tržište sjemena rasnih životinja, jajnih stanica i embriona, organizacije iz stavka 1. moraju voditi propisane evidencije.
3. Uvjete za obavljanje djelatnosti iz stavka 1. kao i sadržinu i način vođenja evidencija i njihovu sadržinu propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 39. Osjemenjavanje

1. Osjemenjivanje obavljaju veterinarske organizacije, koje ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom.
2. Detaljnije uvjete iz stavka 1. propisuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 40. Parenje i prirodno parenje

Veterinarske organizacije, koje su dobile koncesiju sukladno ovome zakonu, sistematski prate zdravlje i zdravstvenu reproduktivnu sposobnost rasnih životinja pri parenju i prirodnom parenju, vrše pregled evidencije parenja i prijavljuju mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta svaku sumnju na spolne ili druge zarazne bolesti, kao i konstitucijske defekte u zdravlju životinja.

Članak 41. Obavješćavanje

1. Pri svakom utvrđivanju bolesti neke rasne životinje, s trajnim reproduktivnim smetnjama ili pri utvrđivanju zdravstvene neispravnosti životinjskog sjemena, jajnih stanica ili embriona, imalac odgajališta rasnih životinja mora osigurati obavljanje propisanih mjera.
2. Veterinarske organizacije i uzgajivači koji mogu, sukladno propisima, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, kao i stočarsku službu, obavljati osjemenjivanje, moraju o rezultatima plodnosti na svom području obavješćavati
3. Detaljnije mjere iz stavka 1. propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

D) Zaštita okoliša

Članak 42. Prava i dužnosti

1. Pravne i fizičke osobe moraju sprečavati zagađenje okoliša i djelovanja štetna po zdravlje, koji mogu nastati uzgojem, proizvodnjom, preradom, trgovinom i uporabom životinja, proizvoda, prehrambenih proizvoda, sirovina, stočne hrane i otpadaka.
2. S otpacima i otpadnim vodama potrebno je postupati sukladno ovome zakonu i podzakonskim aktima i propisima o očuvanju okoliša.
3. Preventivne mjere za očuvanje okoliša su:
 - a) osiguravanje odgovarajućeg odstranjivanja, prerade, obrade i uporabe otpadaka, čvrstih i tečnih đubriva;
 - b) osiguravanje odgovarajućeg skladištenja otpadaka, čvrstih i tečnih đubriva;
 - c) određivanje postupka higijenzacije životinjskog izmeta i otpadnih voda;

- d) smanjenje opasnosti od infekcije određivanjem odgovarajućih higijenskih uvjeta u štalama i okolišu (higijenski uvjeti, mikroklima, ograničenje amonijaka, odstranjivanje otpadaka i izmeta; čišćenje i dezinfekcija);
- e) utvrđivanje ispravnosti proizvoda od đubriva, prerađenog đubriva i komposta;
- f) sprečavanje zagađenja podzemnih voda uzročnicima zaraznih i parazitarnih bolesti i štetnih ili radioaktivnih materija.

Članak 43.

Postupanje s trupovima uginulih životinja i otpacima

1. Trupove uginulih životinja i otpatke potrebno je preraditi, obraditi ili uništiti u objektima za preradu, obradu ili uništenje otpadaka životinjskog podrijetla.
2. Imalac životinje mora, na propisan način, prijaviti uginuće životinje, i predati trup uginule životinje organizaciji koja ima koncesiju za obavljanje veterinarsko-higijenske službe, sukladno ovome zakonu.
3. Ovlaštena organizacija iz stavka 2. mora, na propisan način, osigurati prijevoz životinjskog trupa s mjesta uginuća do objekta za obdukciju ili preradu, kao i skupljanje otpadaka na propisan način i propisan veterinarski red u tom objektu.
4. Veterinarsko - higijenska služba mora osigurati: primanje prijave o uginuću životinja, prijevoz životinjskih trupova i drugih otpadaka na propisan način, pomoć pri obdukciji, higijensko održavanje i dezinfekciju mjesta uginuća, objekata za obdukciju, vozila i opreme.
5. Na sumnju da je životinja uginula usljed zarazne bolesti ili usljed bilo kojeg drugog razloga mora se utvrditi uzrok uginuća.
6. Pravne i fizičke osobe, koje obavljaju djelatnost u kojoj nastaju otpaci, moraju, na propisan način, osigurati odvoz otpadaka na najbliže mjesto za skupljanje otpadaka ili u objekte za preradu otpadaka.
7. U objektima za obdukciju i preradu mora biti osiguran propisani veterinarski red. U objektima za obdukciju mora biti organizirana i stalna veterinarska služba za utvrđivanje uzroka uginuća. Obdukciju mora izvršiti diplomirani veterinar, odnosno doktor veterinarske medicine koji mora izdati certifikat u kojem je naveden uzrok uginuća.
8. Detaljnije uvjete o prijavi uginuća, transportu, tretiranju životinjskih otpadaka, preradi i uvjete za objekte i objekte za obdukciju, preradu i spaljivanje propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

Članak 44.

Zakopavanje životinjskih trupova

1. Iznimno od odredbe članka 43. stavak 1., mogu se životinjski trupovi na propisan način zakopati ili spaliti na groblju koje ispunjava propisane uvjete.
2. Iznimne slučajeve, način zakopavanja i spaljivanja, kao i uvjete koje moraju ispunjavati groblja, propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.

IV - MINIMALNI OBUJAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Članak 45.

Minimalni obujam zaštite životinja-primarna veterinarska zaštita životinja

Minimalni obvezni obujam zaštite životinja od zaraznih bolesti obuhvata:

1. sistematično praćenje stanja zaraznih bolesti (dijagnostička terenska i laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja) i vakcinacije životinja, koje svake godine propisuje Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta;
2. u slučaju sumnje na određene zarazne bolesti, osigurati dijagnostička terenska i laboratorijska ispitivanja, kao i patoanatomsku dijagnostiku, kojom se potvrđuje bolest ili se odbacuje sumnja;
3. sprečavanje zaraznih bolesti u slučajevima prirodnih i drugih nesreća i ako se pojave zarazne bolesti s Liste A u susjednim državama ili u Bosni i Hercegovini i laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja za dijagnosticiranje zaraznih bolesti, za koje je potrebno odmah utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća, koje propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda;
4. proučavanje epizootioloških situacija, razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i kontrolu, kao i prosljeđivanje i publikaciju novih veterinarsko- medicinskih dostignuća, novih propisa, postupaka, odnosno metoda stručnog rada;
5. obvezne veterinarske preglede sukladno ovome zakonu;
6. pripremu epidemioloških studija i analize rizika povodom unosa životinjskih zaraznih bolesti u Bosnu i Hercegovinu i ispitivanja ekonomski optimalnih mjera, i procjena financijskih posljedica propisanih mjera u slučaju pojave životinjskih zaraznih bolesti;
7. uvođenje plana hitnih intervencija u slučaju bolesti;
8. obrazac veterinarskih certifikata, uputa i potvrda sukladno ovome zakonu;
9. primjerene zalihe vakcina, sredstava za dezinficiranje i drugih sredstava za sprečavanje, utvrđivanje i suzbijanje životinjskih zaraznih bolesti;
10. organizirano veterinarsko obrazovanje imalaca životinja;
11. neprekidnu veterinarsku djelatnost za terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti, za koje je potrebno odmah utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća;
12. veterinarsko - higijensku službu;
13. stručno usavršavanje veterinarara i veterinarskih asistenata;
14. nadoknadu za životinje, predmete i sirovine.

Članak 46. Nadoknada

1. Mjerodavna tijela moraju osigurati imaoocu životinje nadoknadu za životinje, koje su bile ubijene ili zaklane, kao i za predmete i sirovine, koji su bili oštećeni, pokvareni ili uništeni prilikom realiziranja određenih mjera za suzbijanje zaraznih bolesti s Liste A i poglavito opasnih zaraznih bolesti i zoonoza, u slučajevima:
 - a) kada je izbijanje zarazne bolesti ili sumnje na zaraznu bolest odmah prijavljeno;
 - b) kada je obavljeno obvezno preventivno vakciniranje u određenim vremenskim razdobljima, kao i dijagnostičko i drugo ispitivanje životinja;
 - c) ako su implementirane i druge propisane i određene mjere za sprečavanje i suzbijanje bolesti.
2. Nadoknade se iz stavka 1. ne isplaćuju, ako se bolest pojavila tijekom uvoza životinje ili tijekom propisanih ispitivanja životinje u međunarodnoj trgovini (karantin).

3. Posebno određene zarazne bolesti i zoonoze iz stavka 1. određuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 47. **Postupak za isplatu nadoknade**

1. Nadoknada iz članka 46. stavak 1. određuje se prema tržišnoj vrijednosti životinje, sirovine, odnosno predmeta. Ako je ubijena, odnosno zaklana životinja ili uništeni, odnosno oštećeni predmet, odnosno sirovina u cijelosti ili djelomično još uporabljiva, nadoknada se smanjuje za vrijednost još uporabljivog dijela.
2. Postupak za isplatu nadoknade pokreće se na zahtjev imaoaca. Zahtjev se podnosi kod mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta i prilaže se propisana dokumentacija. U postupku za potvrđivanje nadoknade ne plaća se administrativna pristojba.
3. O tome da li će se imaoцу isplatiti nadoknada odlučuje odlukom mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta. Protiv te odluke dopušten je priziv drugostupanjskom organu kojem pripada mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta, u roku od osam dana od dana primitka odluke.
4. O samoj visini nadoknade iz stavka 1. odlučuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, na temelju datog izvješća procjenitelja sa spiska procjenitelja ili osnovana komisija za procjenu štete.
5. Protiv odluke o visini nadoknade iz stavka 4. nije dopušten priziv, ali se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnoga suda u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.
6. Postupak i dokumentaciju za isplatu nadoknade iz stavka 2., kao i uvjete za procjenitelje, detaljno propisuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.

V - FINANCIRANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA, NAKNADE I TROŠKOVI

Članak 48. **Financiranje minimalnog obujma zdravstvene zaštite životinja i javne veterinarske službe**

1. Sredstva, prikupljena prema ovome zakonu, prihod su proračuna. Financiranje zadataka osigurava se iz proračunskih sredstava, osiguranih za tekuću godinu.
2. Ako nije ovim zakonom i na njegovom temelju izdanih propisa drugačije određeno, za prikupljanje, odvajanje, naplaćivanje, ograničavanje i kontrolu naknada primjenjuju se odredbe propisa o administrativnim pristojbama.

Članak 49. **Naknade i troškovi**

1. Za propisane certifikate i potvrde o zdravstvenoj ispravnosti i veterinarsku kontrolu, kao i preglede, plaća se naknada.
2. Visinu naknada i način njihovih obračunavanja propisuje Ministarstvo, na prijedlog Ureda.
3. Imalac životinje, sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda i otpadaka, kao i stočne hrane, uvoznik, izvoznik, odnosno pošiljalac dužan je platiti troškove svih drugih radova za izvođenje mjera, koje su mu naložene, osim troškova iz čl. 45. i 46. (osim propisanih, koje jamči Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta).

VI - VETERINARSKJE DJELATNOSTI

A) Opće odredbe o implementaciji

Članak 50. **Implementacija**

1. Veterinarsku djelatnost implementiraju Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, nacionalni veterinarski instituti u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: NVI), veterinarsko-stočarski centri za reprodukciju, veterinarske organizacije, ovlašteni laboratoriji drugih organizacija, Veterinarska komora, kao i druge organizacije, koje dobiju koncesiju sukladno ovome zakonu.
2. Veterinarska služba u entitetskim vojskama osigurava izvođenje određenih veterinarskih djelatnosti za potrebe vojske sukladno stručnim načelima utvrđenim ovim zakonom. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta i veterinarske službe u vojsci entiteta surađuju i stručno usklađuju svoj rad. U tu svrhu, utemeljuju i utvrđuju stručno savjetodavno veterinarsko tijelo.
3. Veterinarske djelatnosti, kao i detaljnije uvjete suradnje i stručnog usklađivanja iz stavka 1. propisuju zajedno Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta u suradnji s ministarstvima obrane entiteta.

Članak 51. **Veterinarske djelatnosti**

Veterinarske djelatnosti predviđene ovim zakonom su:

1. praćenje zdravstvenoga stanja životinja;
2. publiciranje veterinarskih certifikata, naputaka i potvrda;
3. ispunjavanje, odnosno potvrđivanje veterinarskih certifikata za životinje, uputa i potvrda za trgovinu u Bosni i Hercegovini;
4. ispunjavanje, odnosno potvrđivanje ostalih veterinarskih certifikata i potvrda;
5. obilježavanje životinja, kao i vođenje upisnika životinja sukladno propisima;
6. izvođenje mjera za sprečavanje, otkrivanje, liječenje i suzbijanje životinjskih bolesti, kao i povreda i kirurških intervencija nad životinjama;
7. briga za zdravlje rasnih životinja i zdravstvenu sposobnost za razmnožavanje, izvođenje mjera za sprečavanje i uklanjanje neplodnosti i osjemenjivanje;
8. veterinarski pregledi životinja;
9. veterinarski pregledi proizvoda, sirovina i prehrambenih proizvoda i njihovo obilježavanje, kao i veterinarski pregledi stočne hrane, vode za napajanje životinja i otpadaka u proizvodnji, skladištenju i prometu radi osiguravanja zdravstvene ispravnosti;
10. temeljna terenska i laboratorijska dijagnostika za otkrivanje zaraznih bolesti životinja;
11. praćenje i kontrola trgovine i uporabe lijekova u veterinarskoj medicini;
12. opskrba lijekovima za pružanje veterinarskih usluga;
13. opskrba veterinarskih organizacija lijekovima, kao i sredstvima za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;
14. laboratorijska i klinička ispitivanja veterinarskih lijekova;
15. kontrola učinkovitosti i štetnosti lijekova;
16. savjetovanje na području zdravstvene zaštite životinja, patologije prehrane i uzgoja životinja s veterinarskog stajališta;
17. veterinarsko vaspitanje i edukacija imaoaca životinja u svezi s izvođenjem veterinarske djelatnosti;

18. proučavanje higijenskih prilika u objektima za uzgoj životinja i higijene u drugim objektima i opremi sa stajališta zdravstvenog očuvanja i zaštite životinja i ljudi;
19. hitna veterinarska pomoć;
20. bolničko liječenje životinja;
21. izdavanje lijekova i sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju imaočima životinja sa savjetovanjem i nuputcima za uporabu, sa stajališta zdravstvene zaštite životinja i ljudi;
22. praćenje i proučavanje epizootiološkog stanja i prilika u državi;
23. praćenje zdravstvenog stanja životinja, fiziologije i patologije, reprodukcije s osjemenjavanjem životinja na nacionalnoj razini;
24. proučavanje utjecaja veterinarskih mjera na okoliš;
25. kontrola zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda, proizvoda, otpadaka i stočne hrane, životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona, kao i vode za napajanje životinja;
26. vođenje upisnika životinja i objekata na regionalnoj i nacionalnoj razini sukladno propisima;
27. ustrojstvo i vođenje sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja životinjskih bolesti i zoonoza;
28. surađivanje u radu komisije za ocjenjivanje, odabir i priznavanje rasnih životinja, rasnih ribljih jata i rasnih pčelinjih matica;
29. priprema stručnih temelja za planiranje i za usvajanje mjera u zdravstvenoj zaštiti životinja;
30. posredno rješavanje pitanja zaštite zdravlja ljudi, stočarske proizvodnje i tehnologije, kao i savjetovanje;
31. praćenje zdravstvenog stanja i liječenje pčela;
32. praćenje zdravstvenog stanja i liječenje riba;
33. izvođenje patomorfološke dijagnostike;
34. izvođenje veterinarsko - sanitarne službe;
35. izvođenje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije;
36. laboratorijska ispitivanja materijala, životinja, prehran- benih proizvoda i sirovina, životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona, vode za napajanje životinja, zraka, zemlje, stočne hrane i dodatka, otpadaka i otpadnih voda, radi dijagnostike životinjskih zaraznih i drugih životinjskih bolesti, odnosno utvrđivanja zdravstvene ispravnosti proizvoda;
37. osiguranje priprema za obranu i zaštitu, kao i djelovanja veterinarske službe u ratu ili u slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kao i u izvanrednom stanju;
38. osiguravanje osposobljavanja jedinica za prvu veterinarsku pomoć civilne zaštite;
39. organiziranje veterinarskog obrazovanja imaoča životinja i stanovništva;
40. stručni obrazovni rad na području veterinarske djelatnosti;
41. organiziranje i izvođenje tečajeva za temeljno znanje o životinjskim zaraznim bolestima;

42. specijalističke kliničke, laboratorijske, rendgenske i druge dijagnostičke pretrage sukladno stručnoj usmjerenosti;
43. veterinarsko - medicinska istraživanja;
44. zdravstvena zaštita rasnih životinja u centrima za osjemenjivanje, sistematsko praćenje zdravlja rasnih životinja i njihove zdravstvene sposobnosti osjemenjivanja;
45. zadobijanje, priprema, provjera zdravstvene ispravnosti, skladištenje i distribucija životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona;
46. sprečavanje zagađivanja okruženja uzročnicima i prenosiocima životinjskih zaraznih bolesti;
47. provjera rezultata laboratorijskih ispitivanja izvođenjem uporednih testova i usklađivanje metodoloških postupaka;
48. ustrojstvo i izvođenje intralaboratorijske kontrole;
49. osiguravanje izvođenja kontrole imunosti;
50. razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku životinjskih zaraznih bolesti i za analizu ostataka kontaminirana okruženja i veterinarskih lijekova, kao i za druga ispitivanja sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane;
51. osiguravanje izvođenja i organizacija praćenja ostataka (rezidua) štetnih tvari u prehrambenim proizvodima;
52. osiguravanje izvođenja i organizacija praćenja ostataka štetnih tvari kod životinja i stočne hrane;
53. praćenje učinkovitosti i utvrđivanje ispravnosti pojedinih sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;
54. uvođenje, razvijanje i uspostavljanje informacijskog sustava u veterinarstvu Bosne i Hercegovine;
55. razvijanje i uvođenje novih kliničkih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i liječenje zaraznih bolesti životinja organskih, metaboličkih, uzgojnih i drugih bolesti, statusa bolesti i povreda životinja;
56. razvijanje i uvođenje novih postupaka pri osjemenjivanju i presađivanju embriona, kao i laboratorijskog rada s jajnim stanicama;
57. poduzimanje koraka za higijenzaciju otpadnih voda, đubriva, čvrstog i tečnog đubriva;
58. prosljeđivanje novih veterinarsko - medicinskih dostignuća, novih postupaka i metoda stručnog rada;
59. ispitivanja na području očuvanja okruženja, higijene zraka i vode, otpadnih voda iz stočarske proizvodnje i životinjskih objekata, kao i objekata za preradu otpadaka;
60. zaštita životinja od mučenja;
61. ispitivanja namijenjena životinjama i zaštiti životinja;
62. suradnja u projektovanju i građenju svih objekata, koji moraju biti registrirani sukladno ovome zakonu;
63. suradnja u programiranju i izvođenju vlastitih i unutarnjih kontrola, koje moraju provoditi objekti sukladno ovome zakonu;

64. suradnja u programiranju i izvođenju drugih programa za osiguravanje zdravstvene ispravnosti sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda i stočne hrane, koje moraju provoditi objekti iz ovoga zakona.

Članak 52.

Obavljanje veterinarske djelatnosti

1. Veterinarske djelatnosti iz članka 51., osim toč. 12., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 30., 40., 59., 61., 62., 63. i 64. su djelatnosti javne veterinarske službe koje se obavljaju u okviru mreže javne veterinarske službe.
2. Veterinarske djelatnosti, koje obavljaju isključivo Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta i za njih se koncesija, prema ovome zakonu, ne može dodijeliti, jesu djelatnosti iz članka 51. toč. 2., 4., 9. (osim veterinarskih pregleda u objektima s ograničenim kapacitetom i ograničenim područjima trgovanja i veterinarskih pregleda iz članka 30.), 11., 15., 25., 26., 37., 38., 49., 51., 52. i 54.
3. Djelatnost iz članka 51. točka 13. mogu obavljati pravne ili fizičke osobe, koje imaju dozvolu mjerodavnog tijela sukladno propisima o lijekovima i upisane su u upisnik pri mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta i mogu provoditi dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju.
4. Veterinarske djelatnosti iz članka 51. može obavljati jedino veterinar, osim pružanja žurne veterinarske pomoći.
5. Detaljan plan, sadržaj i metode polaganja stručnog ispita, koji mora položiti svaki veterinar, donosi Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko Distrikta i veterinarskom komorom.
6. Radi osiguravanja praktičnog osposobljavanja studenata veterinarske medicine iz članka 51. ovoga zakona mogu izvoditi i NVI i veterinarski fakulteti.

Članak 53.

Mreža javne veterinarske službe

Mrežu javne veterinarske službe čine Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, NVI, veterinarske, kao i druge organizacije, koje imaju koncesiju sukladno ovome zakonu, ovlaštene laboratorije drugih organizacija i veterinarska komora.

Članak 54.

Financiranje javne veterinarske službe

1. Javna veterinarska služba financira se:
 - a) iz sredstava utemeljivača sukladno aktu o utemeljenju;
 - b) iz proračunskih sredstava;
 - c) plaćanjem za pružene veterinarske usluge;
 - d) iz drugih sredstava.
2. Osnove i mjerila za određivanje cijena veterinarskih usluga detaljnije uređuje Veterinarska komora.

Članak 55.

Jamčenje vršenja javne veterinarske službe

U slučajevima kada nije osigurano vršenje propisanih djelatnosti javne veterinarske službe, Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta nalažu trenutno izvođenje djelatnosti drugom nositelju koncesije.

Članak 56.

Permanently obavljanje veterinarske djelatnosti

1. Kada veterinarske djelatnosti iz stručnih ili organizacijskih razloga nije moguće organizirati u veterinarske službe u redovitom radnom vremenu, u smjenama ili na neki drugi način, ili onda, kada je potrebno pružati žurne veterinarske usluge, veterinari i veterinarski asistenti moraju osigurati permanentnu veterinarsku službu s dežurstvom ili stalnom pripravošću, kako bi bili potpuno spremni u izvanrednim situacijama.
2. Dežurstvo je poseban radni uvjet, kada veterinar, odnosno veterinarski asistent, mora biti nazočan u veterinarskoj organizaciji, kako bi mogao pružati žurne veterinarske usluge.
3. Stalna pripravnost za djelovanje poseban je radni uvjet, kada veterinar mora biti svakoga trenutka dostupan radi pružanja žurnih veterinarskih usluga.
4. Bez obzira na propise o radnim odnosima, veterinar može u iznimnim slučajevima produžiti rad nakon punog radnog vremena.
5. Dežurstvo i stalna pripravnost ubrajaju se u radno vrijeme potrebno za obavljanje žurnih veterinarskih radova.
6. Tijekom štrajka, veterinari moraju osiguravati žurnu veterinarsku pomoć i čuvanje životinja.
7. Veterinar ne smije odbiti žurnu veterinarsku pomoć.

B) Nacionalni veterinarski instituti u entitetima Bosne i Hercegovine - NVI

Članak 57. NVI

1. NVI može osnivati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i vlada entiteta, koji na temelju ispunjenih uvjeta, koncesije ili danih ovlasti i sukladno ovome zakonu, mogu izvoditi djelatnosti iz članka 51. toč. 1., 6., 7., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 22., 23., 24., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 39., 41., 42., 43., 46., 47., 48., 50., 51., 52., 55., 56. i 58., 59., 61., 62., 64.
2. NVI moraju osigurati ispitivanja iz članka 45. toč. 2. i 3. i izvođenje iz članka 45. točka 11.
3. NVI moraju ispunjavati znanstveno-tehničke međunarodne propise u pogledu prostorija, opreme i kadrova.
4. NVI su u obvezi upravljati sredstvima za izvođenje svojih djelatnosti zasebno, na vlastitom računu.
5. Detaljne uvjeta iz st. 3. i 4. propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

C) Veterinarska komora

Članak 58. Veterinarska komora

1. Liječnici veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari, udružuju se u veterinarsku komoru Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, koje će svojim aktima urediti međusobne odnose, s mogućnošću utemeljenja veterinarske komore Bosne i Hercegovine.
2. Veterinarskom komorom upravlja predsjednik komore, kojeg imenuje Skupština komore. Veterinarska komora ima, sukladno Statutu, svoja tijela, između ostalog, i arbitražni sud.
3. Veterinarska komora obavlja slijedeće zadatke:
 - a) članovima s položenim stručnim ispitom izdaje i oduzima veterinarske licence za obavljanje veterinarskih djelatnosti i vodi o tome upisnik;

- b) planira, prati i organizira stručno usavršavanje veterinarara, kao i ispit stručne osposobljenosti veterinarara u veterinarskim organizacijama;
 - c) obavlja stručnu kontrolu u veterinarskim organizacijama;
 - d) verificira veterinarske organizacije i vodi njihov upisnik;
 - e) utvrđuje minimalne i maksimalne cijene veterinarskih usluga uz prethodno pribavljeno mišljenje od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta;
 - f) surađuje u pripremi propisa o veterinarstvu;
 - g) surađuje u postupku podjele javnih ovlasti;
 - h) surađuje u oblikovanju programa studijskog obrazovanja i stručnog usavršavanja;
 - i) utvrđuje etički kod za provedbu veterinarske profesije;
 - j) utvrđuje prekršaje i kazne u slučaju narušavanja profesionalnoga ponašanja;
 - k) obavlja druge zadatke, uređene statutom.
4. Zadatke iz stavka 3. toč. 1. do 5. obavlja veterinarska komora kao javnu ovlast.
5. Način, uvjeti i postupak za izdavanje i oduzimanje licence utvrđuju se statutom veterinarske komore.
6. Protiv pojedinačnih pravnih akata koje veterinarska komora donosi u vršenju javnih ovlasti dopušten je priziv mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta, kojem administrativno pripada.

Članak 59. **Uvjeti**

1. Veterinarska komora mora, radi vršenja javnih ovlasti propisanih ovim zakonom, ispunjavati propisane kadrovske, prostorne i druge uvjete, koje utvrđuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.
2. Međusobni odnosi između mjerodavnih tijela entiteta, Brčko Distrikta i veterinarske komore uređuju se ugovorom.
3. U slučaju prestanka javne ovlasti veterinarskoj komori, zadatke iz članka 58. stavak 3. toč. 1. do 5. obavlja mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.
4. Predsjednik veterinarske komore mora biti veterinar.
5. Javna ovlast prestaje ako veterinarska komora više ne ispunjava propisane uvjete ako radi u opreci s propisima ili ako krši ugovor iz stavka 3. o čemu odlučuje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta odlukom u upravnom postupku.
6. Uvjete iz stavka 1. propisuju mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 60. **Statut veterinarske komore**

1. Veterinarska komora donosi statut u kojem, između ostalog, uređuje i svoje poslovanje, ustrojstvo, imenovanje predsjednika komore i članova arbitražnog suda, kao i postupak i mjere arbitražnog suda.

2. Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daju suglasnost na statut veterinarske komore koja im administrativno pripada u onom dijelu koji se odnosi na javnu ovlast.

Članak 61. **Financiranje veterinarske komore**

1. Veterinarska komora financira se:
 - a) članarinom;
 - b) iz proračunskih sredstava za izvođenje zadataka, za koje joj je dana javna ovlast;
 - c) iz vlastitih i drugih izvora.
2. Zadatke, koje veterinarska komora obavlja na temelju javne ovlasti, kontrolira mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.

D) Veterinarske organizacije

Članak 62. **Veterinarske organizacije**

1. Pravne i fizičke osobe, koja ispunjavaju propisane kadrovske, prostorne, higijensko - tehničke uvjete, kao i uvjete u pogledu opreme, mogu utemeljiti slijedeće oblike veterinarskih organizacija: veterinarsku ambulantu, veterinarsku postaju, veterinarsku bolnicu i veterinarsku kliniku.
2. Smatra se da veterinarska organizacija ispunjava propisane prostorne uvjete i ako sklopi ugovor o najmu, odnosno uporabi odgovarajuće prostorije s drugom pravnom ili fizičkom osobom, koja ove prostorije i opremu ne upotrebljuje za obavljanje veterinarske djelatnosti.
3. Veterinarske organizacije iz stavka 1. organizirane su kao društva ili samostalni veterinari prema općim gospodarskim propisima.
4. Veterinarsku djelatnost u veterinarskim organizacijama može obavljati veterinar kojem nije pravovaljanom odlukom zabranjeno bavljenje veterinarskim pozivom.
5. Detaljne uvjete iz stavka 1. propisuje Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko Distrikta i veterinarskim komorama.

Članak 63. **Verifikacija veterinarskih organizacija**

1. Veterinarska organizacija može obavljati veterinarske djelatnosti kada veterinarska komora odlukom utvrdi da veterinarska organizacija ispunjava propisane uvjete za određeni organizacioni oblik. U postupku verifikacije mora surađivati veterinarski stručnjak.
2. Veterinarska komora dozvoljava veterinarskoj organizaciji obavljanje veterinarskih djelatnosti, za koje, prema ovome zakonu, koncesija nije potrebna.
3. Za obavljanje djelatnosti javne veterinarske službe, veterinarska organizacija mora, pored odluke iz stavka 1., dobiti i koncesiju od mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.
4. Mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta vodi upisnik verificiranih veterinarskih organizacija i obvezno ga dostavlja Uredu radi vođenja jedinstvene evidencije za Bosnu i Hercegovinu.
5. Oblik i sadržinu upisnika iz stavka 4. propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 64.
Brisanje veterinarske organizacije iz upisnika

1. Veterinarska organizacija izbrisat će se iz upisnika:
 - a) na temelju pisanog zahjeva;
 - b) ako više ne ispunjava propisane uvjete, a nedostatke ne ukloni u određenome roku;
 - c) ako obavlja veterinarsku djelatnost u opreci s propisima.
2. O brisanju iz upisnika veterinarska komora donosi odluku.
3. Detaljnije uvjete za brisanje iz upisnika propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

E) Druge organizacije s koncesijom

Članak 65.
Druge organizacije s koncesijom

1. Koncesije se, prema ovome zakonu, mogu dodijeliti i drugim organizacijama, koje ispunjavaju propisane uvjete.
2. Detaljnije uvjete iz stavka 1. propisuju mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.

VII - KONCESIJE

Članak 66.
Koncesije

1. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta dodjeljuju koncesije za obavljanje javne veterinarske službe nositeljima na temelju javnih natječaja, koji se objavljuju u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Javni natječaj iz stavka 1. posebno sadrži:
 - a) definiranje predmeta koncesije;
 - b) naputak o početku i trajanju koncesije;
 - c) uvjete, koje mora ispunjavati koncesionar;
 - d) obvezne sastavne dijelove prijave;
 - e) mjerila za izbor;
 - f) indikaciju roka za izdavanje odluke o izboru za izdavanje koncesije;
 - g) druge moguće tehničke i stručne uvjete;
 - h) osobu za kontakte i davanje informacija u svezi sa sadržinom javnog natječaja;
 - i) datum, mjesto i vrijeme otvaranja zahtjeva;
 - j) način obavještanja kandidata o izboru koncesionara.

3. Postupak otvaranja i ocjenjivanja zahtjeva izvodi komisija, koju imenuje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta. Tijekom otvaranja zahtjeva mogu biti prisutni ovlašteni predstavnici prijavljenih osoba.
4. Zakašnjeni zahtjevi se odbacuju. Nepotpune zahtjeve podnositelji mogu dopuniti u roku od osam dana od upozorenja, a u oprečnom se slučaju zahtjevi odbacuju.
5. Rezultat javnog natječaja objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.
6. Javni natječaj iz stavka 1. nije potreban i koncesija se dodjeljuje na temelju zahtjeva, i to:
 - a) NVI-ima;
 - b) verificiranim veterinarskim organizacijama za izvođenje djelatnosti preventivne vakcinacije određenih kućnih životinja protiv bjesnila u vlastitoj ambulanti;
 - c) u slučajevima iz članka 55.;
 - d) u slučaju dodjeljivanja koncesije za obavljanje veterinarske djelatnosti iz članka 51.
7. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta odlučuju o izboru koncesionara odlukom u kojoj moraju biti, pored izabrane organizacije, navedeni i veterinari koji će dodijeljenu veterinarsku djelatnost obavljati.
8. O izboru koncesionara za obavljanje osjemenjivanja odlučuje mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.
9. Međusobni odnosi između mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta i koncesionara, uključujući i NVI, detaljnije se uređuju ugovorima.
10. Protiv odluke o izboru koncesionara nije dopušten priziv, a može se voditi upravni spor.

Članak 67. **Ugovor**

1. Na temelju odluke o izboru, mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta sklapa s nositeljem koncesije ugovor u pisanom obliku u kojem određuju:
 - a) djelatnosti javne veterinarske službe, koju obavlja nositelj koncesije;
 - b) veterinare, koji će obavljati pojedinačne djelatnosti iz ugovora;
 - c) područje, na kojem nositelj koncesije mora obavljati djelatnost javne veterinarske službe, ako se radi o djelatnosti iz članka 10. stavak 3. i čl. 16. i 17.
 - d) način i uvjete za obavljanje djelatnosti određenih ugovorom;
 - e) prava, obveze i odgovornosti nositelja koncesije i veterinaru;
 - f) radno i poslovno vrijeme, odnosno način osiguravanja permanentne zdravstvene zaštite životinja;
 - g) početak i vrijeme trajanja koncesije;
 - h) izvor financiranja obavljanjem javne službe;
 - i) kontrola nad obavljanjem javne službe;
 - j) prestanak koncesije nositelju koncesije, odnosno veterinaru;

k) rok za otkazivanje koncesije.

2. Nositelji koncesija i veterinari, koji dobiju dozvolu za obavljanje javne veterinarske službe, za rad su odgovorni **mjerodavnom tijelu entiteta i Brčko Distrikta.**

Članak 68. Prestanak koncesije

1. Koncesija prestaje:

- a) istekom roka na koji je ugovor o koncesiji zaključen;
- b) raskidom ugovora o koncesiji, i
- c) u drugim slučajevima sukladno odredbama ovoga zakona.

2. Detaljnije uvjete za prestanak koncesije propisuju mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 69. Odgovornost za izvođenje koncesije

Nositelj koncesije je, sukladno općim propisima o obligacionim odnosima, odgovoran za štetu, koju u obavljanju ili u svezi s obavljanjem koncesije uzrokuje kod njega uposleni radnik, korisnicima ili drugim osobama.

VIII - STRUČNO USAVRŠAVANJE U VETERINARSTVU

Članak 70. Stručno usavršavanje

1. Veterinari i veterinarski asistenti imaju pravo i dužnost stručno se usavršavati.
2. Službeni veterinari moraju se periodično obrazovati i obaviti propisane provjere znanja prema programu, koji priprema mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.
3. Ostali se veterinari moraju periodično obrazovati i obaviti propisane provjere znanja prema programu, koji priprema veterinarska komora.
4. Program osposobljavanja i način izvođenja osposobljavanja na području veterinarskih djelatnosti u praksi pripremaju NVI, u suglasnosti s mjerodavnim tijelima entiteta, Brčko Distrikta i veterinarskom komorom.

IX - SAVJETODAVNO TIJELO

Članak 71. Državno veterinarsko vijeće

1. Državno veterinarsko vijeće je savjetodavno tijelo ministra. Članove imenuje ministar, a od predstavnika Ureda, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta, NVI, veterinarskih fakulteta, veterinarsko-stočarskih centara, veterinarskih komora, i drugih priznatih stručnjaka iz oblasti veterinarstva medicine.
2. Zadaci Državnog veterinarskog vijeća su:
 - a) priprema stručnih osnova i programskih usmjerenja;
 - b) praćenje sistemskih, razvojnih i kadrovskih pitanja u veterinarstvu i predlaganje prioriternih zadataka;

- c) surađivanje na pripremi programa zdravstvene zaštite životinja;
 - d) surađivanje na pripremi kadrovskih i radnih normativa;
 - e) predlaganje razvojnih programa u veterinarstvu;
 - f) surađivanje na pripremi osnova za propise u oblasti veterinarstva.
3. Detaljne uvjete i mjerila za osnivanje Državnog veterinarskog vijeća propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 72. Vijeće korisnika

1. Radi zastupanja interesa imaoaca životinja utemeljuje se Vijeće korisnika.
2. Zadaci Vijeća korisnika posebno su:
 - a) suradnja s veterinarskom komorom pri formiranju cijena veterinarskih usluga;
 - b) davanje mišljenja na pripremi osnova za propise u oblasti veterinarstva;
 - c) davanje mišljenja i prijedloga za razvojni program u oblasti veterine.
3. Detaljnije uvjete i mjerila za osnivanje Vijeća korisnika propisuje Ministarstvo, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga zakona.

X - REGISTRI, EVIDENCIJE, BAZE PODATAKA I INFORMACIJSKI SUSTAV

Članak 73. Registri, evidencije, baze podataka i informacijski sustav

1. Sve osobe koje provode veterinarsku djelatnost moraju voditi propisane evidencije, upisnike i baze podataka, koji su povezani u informacijski sustav.
2. Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta osiguravaju povezivanje informacijskog sustava iz stavka 1. s međunarodnim informacijskim sustavima na području veterinarstva.
3. Detaljnije uvjete vođenja upisnika, evidencija i baza podataka propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

Članak 74. Prikupljanje podataka

1. Radi ispunjavanja svrhe veterinarske prakse, Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta mogu, radi vođenja i održavanja baze podataka, prikupiti i uporabljivati podatke koje u okviru propisanih baza podataka vode državna tijela, javni zavodi i agencije, koncesionari, kao i druga ovlaštena tijela i odnose se na:
 - a) zemljišni katastar;
 - b) poljoprivredne posjede;
 - c) baze podataka o lijekovima i kemikalijama;
 - d) pojave i širenje zoonoza kod ljudi;

e) temeljne podatke iz centralnog upisnika stanovništva, potrebite za održavanje svojih baza podataka i stanja iz centralnog upisnika stanovništva;

f) centralni upisnik životinja.

2. Upravitelji baza podataka prosljeđuju Uredu, mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta podatke besplatno, a mogu zaračunati neposredne materijalne troškove za potrebne dodatne izvode.

3. Baze podataka, koje prema ovome zakonu utvrđuje i vode Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta, financiraju se iz proračuna Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Brčko Distrikta u visini njihovog sudjelovanja u cijelom poslu.

XI - MJERODAVNOSTI DRŽAVNIH TIJELA

A) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Vlada Brčko Distrikta (u daljnjem tekstu: vlade)

Članak 75. Mjerodavnosti vlade

Vlade, prema ovome zakonu, imaju slijedeća prava i obveze:

- a) određuju mrežu javne veterinarske službe;
- b) daju suglasnost na Statut veterinarske komore u dijelu, koji se odnosi na javne ovlasti.

Članak 76. Posebne ovlasti vlade

1. U slučaju prirodnih i drugih nesreća, koje uzrokuju oboljenje većeg broja životinja ili pojave epizootije i u izvanrednim prilikama ili ratu, vlade mogu odrediti za šire područje slijedeće mjere:

- a) mobilizaciju veterinaru i veterinarskih asistenata, kao i drugih članova općine radi izvođenja propisanih mjera;
- b) oduzimanje opreme, lijekova i prijevoznih sredstava sukladno posebnim propisima i trenutnoj uporabi zemljišta, kao i zgrada za izvođenje propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;
- c) posebne zadatke NVI, veterinarskim i drugim organizacijama radi izvođenja propisanih mjera.

2. U slučaju većih epizootija vlade mogu odrediti da i policija i jedinice civilne zaštite moraju pomoći u sprečavanju širenja i suzbijanju zaraznih bolesti, a mogu zahtijevati i pomoć vojske.

B) Ministarstvo i ministarstva entiteta

Članak 77. Mjerodavnosti

1. Ministarstvo, u suradnji s ministarstvom entiteta, odnosno Brčko Distriktom izdaju podzakonske propise predviđene u odredbama ovoga zakona.

2. Ministarstvo izdaje, u suglasnosti s ministrom mjerodavnim za zdravstvo, propis iz stavka 2. članka 44. ovoga zakona.

3. Ministarstvo, ministarstvo entiteta, odnosno Brčko Distrikt može prenijeti svoje ovlasti na upravitelja NVI kojem je nadređen.

Članak 78.
Posebne ovlasti Ministarstva

U izvanrednom ili ratnom stanju, u slučajevima prirodnih ili drugih nesreća, koje uzrokuju oboljenje većeg broja životinja, ili s pojavama epizootije, Ministarstvo može naložiti veterinarima, veterinarskim asistentima, NVI, veterinarskim i drugim organizacijama posebne stručne i druge zadaće.

Članak 79.
Izvanredne mjere

1. U slučaju epizootija, Ministarstvo može narediti zaštitnu vakcinaciju životinja.
2. Ako unutar mreže javne veterinarske službe u Bosni i Hercegovini nije moguće osigurati obavljanje određene djelatnosti javne veterinarske službe, Ministarstvo u suradnji s ministarstvom entiteta organizira obavljanje ove djelatnosti u odgovarajućim drugim institucijama u Bosni i Hercegovini ili u drugim državama.

Članak 80.
Mjere na granici

Radi sprečavanja unošenja i širenja određenih životinjskih zaraznih bolesti s Liste A i drugih naročito opasnih zaraznih bolesti iz drugih država i njihovog suzbijanja u Bosni i Hercegovini, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda, može ograničiti ili zabraniti osobama prijelaz preko državne granice u oba smjera, ako se na graničnom području u Bosni i Hercegovini ili u odgovarajućem pograničnom području u susjednoj državi određena bolest pojavi, odnosno raširi.

Članak 81.
Stručni uvjeti

1. Inspekcijsku kontrolu može obavljati samo službeni veterinar, koji je obavio propisano jednogodišnje stručno osposobljavanje, kao i stručni ispit za inspektora.
2. Direktor ili šef regionalnog (županijskog ili općinskog) ureda, mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta može biti službeni veterinar s položenim stručnim ispitom za inspektora, koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u veterinarstvu.
3. Pomoćnik ministra za veterinarstvo u entitetu može biti službeni veterinar, koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u veterinarstvu.
4. Direktor Ureda je službeni veterinar, koji ima najmanje tri godine radnoga iskustva u veterinarstvu.

Članak 82.
Upravni zadaci

Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta obavljaju slijedeće upravne zadatke:

- 1) izdavanje obveznih nputaka cjelokupnom veterinarskom sektoru i veterinarskim organizacijama sukladno odredbama ovoga zakona;
- 2) ispunjavanje, odnosno potvrđivanje ostalih veterinarskih certifikata, odnosno potvrda (članak 51. točka 4.);
- 3) osiguravanje korektnog i vjerodostojnog rada AIMCS u trenutku kada se AIMCS bude proširio na ostala zootehnička polja, a koja propiše Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta sukladno svojim kompetencijama;
- 4) osiguravanje izvođenja kontrole imuniteta kod životinja propisuje Ured a provode mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta;

- 5) formiranje i razvoj i učvršćivanje epidemioloških jedinica i informacijskog sustava u veterinarskom sektoru BiH, koji propisuje Vijeće ministara, na prijedlog Ureda;
- 6) praćenje kretanja životinjskih zaraznih bolesti u državi i u inozemstvu i obavještavanje svih zainteresiranih u Bosni i Hercegovini i inozemstvu - Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta;
- 7) informiranje svih zainteresiranih strana BiH o kretanju zaraznih bolesti životinja i mjera koje su poduzela mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta na temelju informacija dobivenih od Ureda;
- 8) suradnja s tijelima Europske unije i drugim međunarodnim organizacijama - Ured;
- 9) suradnja na oblikovanju programa studijskog obrazovanja i stručnog usavršavanja, na bazi programa načinjenog u suradnji Ureda i mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta;
- 10) međusobna suradnja i obavještavanje administrativnih veterinarskih oblasti drugih država - Ured;
- 11) usvajanje programa usklađivanja rada i određivanje mjera za izvođenje programa kontrole i sprečavanja širenja životinjskih zaraznih bolesti i epidemija;
- 12) praćenje i proučavanje epizootičkih prilika i poduzi- manje mjera, sukladno obvezama usvojenim u okviru Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) i stalnog Veterinarskog komiteta EU, kao i sukladno programu zdravstvene zaštite životinja u Bosni i Hercegovini zajedno s veterinarskim organizacijama i NVI;
- 13) vođenje propisanih evidencija, upisnika i baza podataka, izdavanje mjesečnih izvješća o kretanju životinjskih zaraznih bolesti u državi na propisan način, izvješćivanje međunarodne organizacije za zarazne bolesti (OIE) i obavještavanje svih zainteresiranih u državi i inozemstvu o stanju zaraznih bolesti i usvojenim mjerama;
- 14) registriranje i vođenje upisnika prijevoznika životinja;
- 15) osiguravanje povezivanja evidencija, baza podataka i upisnika prema ovome zakonu, u jedinstveni informacijski sustav;
- 16) osiguravanje povezivanja informacijskog sustava u među- narodne informacijske sustave na području veterinarstva - Ured;
- 17) s pojavom epizootije i u drugim izvanrednim prilikama, mogućnost nametanja veterinarskim djelatnicima i veterinarskim organizacijama posebnih stručnih i drugih zadaća;
- 18) imenovanje komisije za ponovni veterinarski pregled;
- 19) briga za izvođenje propisa o veterinarstvu i osiguravanje obrazovanja na tom području;
- 20) upravna kontrola provedbe ovoga zakona i drugih propisa o veterinarstvu;
- 21) upravljanje sredstvima za zdravstvenu zaštitu životinja;
- 22) izdavanje dozvola za obavljanje određenih veterinarskih djelatnosti;
- 23) izvođenje javnih natječaja za dodjeljivanje koncesija, izdavanje odluka o dodjeli koncesija i o ispunjavanju propisanih uvjeta veterinarske komore za izvođenje javnih ovlasti, kao i sklapanje ugovora s koncesionarima, kao i veterinarskom komorom;
- 24) izdavanje dozvola za plasiranje lijekova na tržište za uporabu u veterinarskoj medicini na području Bosne i Hercegovine;
- 25) mogućnost zabrane uporabe određenih štetnih tvari i lijekova;

- 26) određivanje obujma gradiva za stručne ispite i provjeru znanja, imenovanje ispitne komisije, obavještanje o nadnevku, koji je određen za ispit, i vođenje knjige ispita;
- 27) publiciranje obrazaca, certifikata, drugih potvrda o zdravstvenoj ispravnosti, tiska, i izdavanje obavijesti, izvješća i drugog;
- 28) osiguravanje godišnje analize rezultata praćenja štetnih tvari u prehrambenim proizvodima, izrade procjene rizika u pogledu tih ostataka u prehrambenim proizvodima i priprema godišnjeg izvješća;
- 29) sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i sposobnosti za oplodivanje rasnih životinja, zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona;
- 30) priprema propisa sa svog radnog područja;
- 31) međusobna suradnja i obavještanje ministarstva za zdravstvo i Ureda, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta u slučaju pojave zoonoza, alimentarnih infekcija i intoksikacija.

C) Inspekcijska kontrola

Članak 83. Područje kontrole

1. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta obavljaju neposrednu inspekcijsku kontrolu nad provedbom ovoga zakona, drugih propisa i međunarodnih ugovora, koji se odnose na:
 - a) veterinarstvo u Bosni i Hercegovini (entitetima i Brčko Distriktu);
 - b) zaštitu od zaraznih bolesti životinja;
 - c) osiguravanje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, u pogledu obveze veterinarske službe u sprečavanju i suzbijanju zoonoza;
 - d) trgovinu lijekovima, koji se upotrebljavaju u veterinarskoj medicini;
 - e) zdravstvenu ispravnost i zdravstvenu kontrolu prehrambenih proizvoda;
 - f) higijenu proizvodnje i trgovinu mlijekom;
 - g) veterinarske mjere u stočarstvu u pogledu osiguravanja nesmetane reprodukcije životinja, u pogledu mjera za sprečavanje i suzbijanje neplodnosti, u pogledu zdravlja životinja i zdravstvene ispravnosti za razmnožavanje, trgovine i skladištenja životinjskog sjemena, jajnih stanica, embriona, ikre, inkubiranih jaja i pčelinjih matice, u pogledu dobivanja i pripreme životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona, kao i osjemenjivanja i zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih stanica i
 - h) mjere za zaštitu životinja od štetnih djelovanaj jonizirajućeg zračenja;
 - i) zaštitu životinja od mučenja;
 - j) zdravstvenu ispravnost stočne hrane i vode za napajanje.
2. Predmete inspekcijske kontrole u pogledu provedbe propisa, navedenih u stavku 1., obavljaju neposredno službeni veterinari mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta za inspekcijsku kontrolu, koji imaju položen stručni ispit za inspektore (u daljnjem tekstu: veterinarski inspektor).
3. Ured će preko svog odjela za inspekcijske poslove ostvarivati inspekcijsku kontrolu u međunarodnoj trgovini i evidenciju u provedbi mjera iz ovoga članka.

4. Prije polaganja stručnog ispita iz stavka 2. službeni veterinar mora obaviti stručno osposobljavanje, koje organizira mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.

5. Detaljniji sadržaj i trajanje stručnog usavršavanja iz stavka 4. propisuje Ured u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 84. Suradnja

1. Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta surađuju međusobno sukladno odredbama ovoga zakona. Kada se radi o žurnim mjerama u cilju zaštite zdravlja i života ljudi i životinja, Ured donosi samostalno žurne mjere.

2. Mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta moraju usuglašavati svoje akte s ovim zakonom i aktima Ureda.

3. Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta u svom radu surađuju s drugim inspekcijama, drugim organizacijama, kao i istraživačkim organizacijama i stručnjacima.

Članak 85. Veterinarski inspektor

1. Veterinarski se inspektor identificira službenom iskaznicom, koju izdaju Ured i mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta po teritorijalnom nadležstvu.

2. Obveznik, prema ovome zakonu, mora veterinarskom inspektoru omogućiti nesmetano obavljanje kontrole.

3. Vijeće ministara, na prijedlog Ureda, u suradnji s mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta propisuje izgled i uporabu službene iskaznice iz stavka 1.

Članak 86. Mjerodavnosti veterinarskoga inspektora

Prilikom inspekcijske kontrole, veterinarski inspektor ima slijedeća prava i dužnosti:

- 1) pregledati životinje, kao i da odrediti mjere za sprečavanje pojave za otkrivanje, suzbijanje, kao i iskorjenjivanje zarazne bolesti;
- 2) nadgledati i pregledati proizvode, sirovine i prehrambene proizvode, životinjsko sjeme, jajne stanice i embrione, stočnu hranu, vodu za napajanje životinja i otpatke u proizvodnji, skladištenju i trgovini, radi osiguravanja zdravstvene ispravnosti;
- 3) narediti otklanjanje nepravilnosti i zabranu trgovine životinjama koje nisu propisano označene;
- 4) zabraniti proizvodnju, trgovinu i uporabu stočne hrane i vode za napajanje životinja, ako sadrže patogene mikroorganizme ili tvari štetne po zdravlje životinja ili ljudi;
- 5) zabraniti trgovinu kožama životinja, koje su bile zaklane bez veterinarskog pregleda ili vode podrijetlo od uginulih životinja za koje nema veterinarske potvrde o nezaraženosti područja, kao i ako nisu uskladištene odvojeno od ispitanih koža;
- 6) zabraniti utovar i premještanje životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;
- 7) zabraniti uporabu vozila za prijevoz životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane, vode za napajanje životinja i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;

- 8) zabraniti uporabu štala i drugih objekata za uzgoj životinja, postaja i pristaništa za utovarjanje, premiještanje i istovaranje životinja, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;
- 9) zabraniti klanje životinja, sakupljanje i obradu sirovina, kao i proizvodnju prehrambenih proizvoda, ako nisu ispunjeni propisani uvjeti;
- 10) zabraniti trgovinu i uporabu sirovina, kao i prehrambenih proizvoda, koji nisu zdravstveno ispravni;
- 11) zabraniti trgovinu i uporabu lijekova za uporabu u veterinarskoj medicini;
- 12) kontrolirati učinkovitost i štetnost lijekova;
- 13) zabraniti izdavanje veterinarskih certifikata, ako se pojavi zarazna bolest ili sumnja na zarazne bolesti, ili ako je životinja iz štale s nejasnim epizootiološkim prilikama;
- 14) narediti oduzimanje i uništenje sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i lijekova, koji nisu ispravni;
- 15) narediti način osposobljavanja uvjetno uporabljenih sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane ili preradu u druge namjene;
- 16) narediti otklanjanje nepravilnosti u proizvodnji i trgovini životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, stočnom hranom i lijekovima;
- 17) zabraniti uporabu poslovnih prostora, opreme i priprema za proizvodnju i trgovinu, u industrijske, zanatske i druge namjene, ako nisu uređeni sukladno propisima;
- 18) uzeti uzorke prehrambenih proizvoda i sirovina, aditiva i otpadaka, stočne hrane, vode, sredstava za zaštitu životinja, životinjskog sjemena, jajnih stanica i embriona, radi provjere, da li odgovaraju propisima o zdravstvenoj ispravnosti;
- 19) narediti uništenje prehrambenih proizvoda u trgovini, ako nisu označeni i nemaju veterinarske potvrde;
- 20) zapečatiti sredstva za rad, radne prostorije, opremu i predmete, koji su pod njegovom kontrolom;
- 21) narediti mjere iz članka 15. ovoga zakona, kao i kontrolirati njihovo izvođenje;
- 22) odrediti granice zaraženog i ugroženog područja i izvješćivati o pojavama zaraznih bolesti i o radu veterinarskih organizacija u svezi s pojavom zarazne bolesti;
- 23) kontrolirati trgovinu i uporabu lijekova, sredstava za raskužbu, dezinfekciju i deratizaciju, prema ovome zakonu;
- 24) pregledati evidencije, koje su dužni voditi uvoznici;
- 25) narediti potrebne veterinarske mjere za zaštitu stočne hrane i vode za napajanje životinja;
- 26) narediti uklanjanje nepravilnosti u svezi s dobivanjem, skladištenjem i trgovinom životinjskih sjemena, jajnih stanica i embriona;
- 27) narediti uklanjanje nepravilnosti pri izboru, transportu i preradi otpadaka;
- 28) zabraniti trgovinu zdravstveno neodgovarajućim životinjskim sjemenom, jajnim stanicama i embrionima;
- 29) uništiti zdravstveno neispravno sjeme, jajne stanice i embrione;
- 30) kontrolirati izdavanje veterinarskih certifikata, skupljanje i uporabu sredstava;

- 31) pregledati poslovne knjige, evidencije o rezultatima ispitivanja i druge dokumente fizičkih i pravnih osoba, koji se odnose na izvođenje propisa o veterinarstvu i propisa o plasiranju lijekova na tržište;
- 32) sakupljati podatke i obavijesti od odgovornih osoba, svjedoka, stručnjaka i drugih osoba, ako je to potrebno;
- 33) oduzimati životinje, prehrambene proizvode, sirovine, stočnu hranu, lijekove, životinjsko sjeme, jajne stanice i embrione, kao i otpatke i druge predmete, u svezi s kažnjivim činom ili prekršajem;
- 34) narediti mjere za uklanjanje nepravilnosti u veterinarskim organizacijama, NVI, veterinarskoj komori i drugim organizacijama s koncesijom, prema ovome zakonu;
- 35) narediti mjere za odstranjivanje životinjskih trupova, otpadaka od klanja i drugih otpadaka životinjskog podrijetla;
- 36) izricati novčane (mandatne) kazne u slučajevima propisanim ovim zakonom, pokretati postupak zbog prekršaja, odnosno prijaviti kažnjivo djelo;
- 37) narediti mjere za zaštitu životinja od mučenja.

Članak 87.

Mjerodavnosti veterinarskoga inspektora na graničnom prijelazu

Na graničnom prijelazu mjerodavni veterinarski inspektor ima slijedeća prava i dužnosti:

- 1) nakon prethodnog veterinarskog pregleda pošiljke i prateće dokumentacije, odobriti uvoz i tranzit životinja, sirovina, prehrambenih proizvoda, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka, odlukom, kojom za svaki slučaj posebno utvrđuje, da na temelju propisanih uvjeta nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit;
- 2) obavljati veterinarsku kontrolu pošiljaka iz ovoga zakona, koje su namijenjene za izvoz, ako se na graničnom prijelazu premještaju, odnosno skladište u registriranim skladištima, prema propisanim uvjetima, kao i izdavati veterinarske certifikate za te pošiljke;
- 3) uzimati uzorke prehrambenih proizvoda, sirovina, otpadaka, kao i stočne hrane i slati ih na pregled u ovlaštenu laboratorij, odnosno obaviti potrebna ispitivanja u laboratorijima na graničnom prijelazu;
- 4) pregledati poslovne knjige i dokumente osoba i organizacija, koja se bave špediterstvom;
- 5) potvrditi i kontrolirati veterinarski red na graničnim prijelazima, skladištima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama;
- 6) izricati mandatne kazne, prijavljivati kažnjivu djelatnost, odnosno pokreteti prekršajni postupak;
- 7) voditi evidenciju izvoznih, uvoznih i tranzitnih pošiljaka prilikom prijelaza preko državne granice;
- 8) obavljati kontrolu nad dezinfekcijom vozila, skladišta i opreme na graničnim prijelazima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama;
- 9) pratiti pojave i kretanja zaraznih bolesti životinja u susjednoj državi i o tome izvješćuje Ured, mjerodavna tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 88.

Mjere veterinarskoga inspektora na granici

1. Pri obavljanju inspeksijske kontrole, veterinarski inspektor na granici ima pravo i dužnost narediti slijedeće mjere:

- a) zabranu izvoza, uvoza i tranzita pošiljke iz ovoga zakona:
- 1) ako pošiljka ili prijevozno sredstvo ne odgovara propisanim uvjetima;
 - 2) ako vodi podrijetlo sa zaraženog područja;
 - 3) ako je zaražena;
 - 4) ako nema propisani veterinarski certifikat ili druge potrebne dokumente, koji moraju pratiti pošiljku;
 - 5) ako utvrdi da pošiljka ugrožava zdravlje ljudi i životinja;
 - 6) ako prehrambeni proizvodi, koji su namijenjeni za prehranu ljudi, sadrže štetne tvari iznad dozvoljene granice;
 - 7) ako prehrambeni proizvodi nisu zdravstveno ispravni za prehranu ljudi;
 - 8) ako ne ispunjava propisane zahtjeve za zaštitu životinja od mučenja;
- b) privremenu zabranu uvoza, izvoza i tranzita pošiljaka, ako je potrebno otkloniti nedostatke na pošiljci ili dokumentu, koji je prati ili, ako sumnja, da je zaražena;
- c) skladištenje pošiljke u registriranom skladištu, ako je potrebno utvrditi njezinu zdravstvenu ispravnost;
- d) oduzimanje osobama koje pređu preko državne granice Bosne i Hercegovine životinje, prehrambene proizvode, kao i sirovine i bezopasno ih uništiti, ako je takva mjera izrečena odlukom mjerodavnog tijela entiteta i Brčko Distrikta;
- e) za zaštitu životinja sukladno propisima i međunarodnim ugovorima;
- f) za dezinfekciju vozila, objekata i opreme, koji se uporabljaju u tretiranju pošiljaka;
- g) zabranu uporabe objekata na graničnom prijelazu, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;
- h) zabranu uporabe stočne hrane i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;
- i) zabranu uporabe vozila za prijevoz pošiljaka, ako ne ispunjavaju propisane uvjete;
- j) uklanjanje utvrđenih nepravilnosti u svezi s pošiljkama na graničnom prijelazu;
- k) privremeno oduzimanje pošiljke u svezi s prekršajem ili kažnjivim činom.
2. Veterinarski inspektor na granici ima obvezu tijekom rada nositi propisanu uniformu s jasnim obilježjem i imati propisanu iskaznicu izdanu od mjerodavnog tijela.
3. Detaljnije propise iz stavka 2. donosi Vijeće ministara, na prijedlog Ureda.

XII - UPRAVNI POSTUPAK

Članak 89. **Upravni akti**

1. Protiv odluke službenog veterinara, veterinarskog inspektora i veterinarske komore, dopušten je priziv mjerodavnom drugostupanjskom tijelu, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

2. Priziv ne odgađa izvršavanje naređenih mjera. Iznimno, tijelo, koje je mjerodavno za odlučivanje o prizivu, može dopustiti da se izvršenje određenih mjera odgodi, ako se utvrdi da bi izvođenjem određene mjere nastala nepopravljiva šteta, koju drugačije nije moguće otkloniti, a tim odgađanjem zdravlje ljudi i životinja nije ugroženo.

3. Ako se radi o žurnim mjerama u javnom interesu, da bi se otklonila neposredna opasnost po zdravlje ljudi i životinja, koje nije moguće odgađati, veterinarski inspektor ima pravo, bez prisutnosti pravne osobe ili pojedinca, čije je poslovanje, odnosno čije su prostorije, objekti i oprema predmet inspekcijske kontrole, odnosno njegove odgovorne osobe, obaviti pregled i donijeti naredbu po žurnom postupku.

4. U iznimno žurnim slučajevima, da bi se osigurali od opasnosti ili da bi se odvrtila opasnost po zdravlje ljudi i životinja, veterinarski inspektor može donijeti i usmenu naredbu, a najkasnije u roku od tri dana pisanu naredbu.

XIII - ZADACI POLICIJE, CARINSKE SLUŽBE I CIVILNE ZAŠTITE

Članak 90. Policijska kontrola

1. Ako policija u obavljanju svojih zadataka utvrdi da imaoi životinja nemaju veterinarski certifikat za životinje, iz članka 16., koje vode, jašu ili šalju željeznicom, brodom, zrakoplovom ili putnim prijevoznim sredstvima, o tome bez odgađanja obavještavaju mjerodavnog službenog veterinaru i nude potrebnu pomoć, sukladno propisima.

2. Ako policija u obavljanju svojih zadataka utvrdi da životinje nemaju veterinarski certifikat ili veterinarsku uputu ili da životinje dolaze sa zaraženog područja, takve životinje mora zadržati do dolaska službenog veterinaru, ali najviše do dva sata. Policija će ponuditi odgovarajuću pomoć, sukladno propisima.

3. Ako policija u obavljanju svojih zadataka utvrdi da se ne izvode mjere u pogledu očuvanja okoliša iz ovoga zakonu, mora o tome obavijestiti najbližega veterinarskog inspektora.

Članak 91. Pomoć policije i civilne zaštite

1. Na zahtjev veterinarskoga inspektora, policija pomaže u ograničavanju trgovine životinjama, zabrani kretanja životinja ili osoba na zaraženom području, kao i u izvođenju drugih mjera, propisanih ovim zakonom.

2. U slučaju većih epizootija, prema odluci mjerodavne vlade, policija i civilna zaštita moraju pomoći u sprečavanju širenja i u suzbijanju zaraznih bolesti.

3. Ako veterinarska organizacija ili službeni veterinar u obavljanju svojih zadataka i u izvođenju mjera naiđe na fizički otpor ili na ometanje u obavljanju svojih zadataka ili ako takav otpor i ometanje s razlogom očekuje, može zahtijevati pomoć policije.

Članak 92. Sprečavanje nedopuštenog prelaska

1. Policija i organi carinske službe, sukladno svojim mjerodavnostima, sprečavaju nedopušten prijelaz, odnosno prijevoz pošiljaka, izvan određenih graničnih prijelaza.

2. Pošiljke, koje su uvezene na područje Bosne i Hercegovine izvan određenog graničnog prijelaza, tijela iz stavka 1. zadržavaju i o tome obavještavaju veterinarskoga inspektora ili upućuju na mjerodavni granični prijelaz, ako je prijevoznik radi neznanja ili iz drugog opravdanog razloga, došao na pogrešan granični prijelaz.

3. S pošiljkama iz stavka 2. postupa se prema međunarodnom ugovoru, ako je u njemu određen način postupanja s njima, odnosno prema uputstvu Ureda, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

XIV - KAZNE NE MJERE

Članak 93.
Prekršaji pravnih osoba i samostalnih poduzetnika

1. Novčanom kaznom u iznosu od od 4.350 KM do 87.000 KM kažnjava se za prekršaj pravna osoba:
 - 1) ako ne obavijesti veterinarske organizacije, odnosno službenog veterinara (članak 4. stavak 5.);
 - 2) ako ne vodi propisane evidencije (članak 4. stavak 6.);
 - 3) ako nema temeljno znanje iz članka 7. stavak 1;
 - 4) ako postupa u opreci sa člankom 10.;
 - 5) ako postupa u opreci sa člankom 11.;
 - 6) ako postupa u opreci sa člankom 12. st. 1. i 2.;
 - 7) ako veterinar postupa u opreci sa člankom 13. stavak 1.;
 - 8) ako veterinar pravne osobe ili organizacija, koja obavlja dijagnostička ispitivanja, postupa u opreci sa člankom 13. stavak 2.;
 - 9) ako organizacija, koja obavlja javni prijevoz, odnosno osigurava dostavu, postupa u opreci sa člankom 13. stavak 3.;
 - 10) ako ne uzima u obzir mjere određene u članku 15.;
 - 11) ako proizvodi u trgovini nisu propisano označeni ili ako ih u trgovini ne prati propisani veterinarski certifikat (članak 17. st. 1. i 2.);
 - 12) ako klaonica ne osigura klanje iz članka 18. stavak 4.;
 - 13) ako prehrambeni proizvodi u trgovini nisu na propisan način označeni, odnosno certificirani (članak 19. stavak 1.);
 - 14) ako postupa u opreci sa člankom 20.;
 - 15) ako postupa u opreci s ograničenjem ili zabranom trgovine iz članka 21.;
 - 16) ako imalac ili prijevoznik ne osigura propisane uvjete, odnosno ne postupa sukladno članku 23. st. 1., 2., 4. i 7.;
 - 17) ako postupa u opreci sa člankom 23. stavak 3. ;
 - 18) ako veterinarsko-higijenska služba ili organizacija ne postupa sukladno članku 23. stavak 6.;
 - 19) ako postupa u opreci sa člankom 24;
 - 20) ako ne obavi propisane veterinarske preglede, sukladno članku 25.;
 - 21) ako postupa u opreci sa člankom 27.;
 - 22) ako postupa u opreci sa člankom 28;
 - 23) ako postupa u opreci sa člankom 32. st. 2. i 3.;

- 24) ako postupa u opreci sa člankom 33. stavak 1.;
- 25) ako ne izvede, odnosno ne uzme u obzir neku od naređenih mjera iz članka 33. st. 2. i 3.;
- 26) ako postupa u opreci sa člankom 34. st. 1. i 3.;
- 27) ako plasira na tržište ili trguje zdravstveno neisprav- nom stočnom hranom (članak 34. stavak 2.);
- 28) ako postupa u opreci sa člankom 37. stavak 2.;
- 29) ako postupa u opreci sa člankom 38. st. 1. i 2.
- 30) ako ne ispunjava propisane uvjete, odnosno nema koncesiju za obavljanje osjemenjivanja (članak 39. stavak 1.);
- 31) ako postupa u opreci sa člankom 40.;
- 32) ako postupa u opreci sa člankom 41.;
- 33) ako postupa u opreci sa člankom 42.;
- 34) ako postupa u opreci sa člankom 43. stavak 1.;
- 35) ako ne prijavi uginuće na propisan način (članak 43. stavak 2.);
- 36) ako postupa u opreci sa člankom 43. st. 3., 4., 5., 6. i 7.;
- 37) ako postupa u opreci sa člankom 44.;
- 38) ako postupa u opreci sa člankom 53. stavak 3.;
- 39) ako postupa u opreci sa člankom 56. st. 1., 5. i 6.;
- 40) ako NVI postupa u opreci sa člankom 57., stavak 4.;
- 41) ako NVI ne osigura implementaciju zadataka iz članka 57., stavak 2.;
- 42) ako veterinarska komora ne obavlja zadatke javne ovlasti (članak 58. stavak 4.);
- 43) ako veterinarska komora ne postupa sukladno članku 58. stavak 5.;
- 44) ako veterinarska komora ne izda odluku iz članka 63. st. 1. i 2. u roku, koji određuju propisi o općem upravnom postupku;
- 45) ako veterinarska organizacija obavlja veterinarsku djelatnost u opreci sa čl. 62. i 63.;
- 46) ako ne vodi propisane evidencije, upisnike i baze podataka (članak 73. stavak 1.);
- 47) ako ne izvodi propisane mjere veterinarskoga inspektora (članak 86. i 88.).

2. Novčanom kaznom od 1.740 KM do 43.000 KM za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe.

3. Novčanom kaznom od 430 KM do 4.350 KM za prekršaj kaznit će se fizička osoba, ako radi nelegalno i neovlašteno, odnosno bez dozvole za rad, kao i ako učini prekršaj iz stavka 1. u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.

4. Postupak za utvrđivanje prekršaja i izricanja novčanih kazni propisanih ovim zakonom pokreće mjerodavni veterinarski inspektor kod mjerodavnog suda prema teritorijalnoj pripadnosti.

Članak 94. Mandatne kazne pravnim osobama

1. Novčanom kaznom od 2.600 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj kaznit će se pravna osoba:

- a) ako nije omogućila izvođenje zadataka predviđenih člankom 4. stavak 4.;
- b) ako se ponaša u opreci sa člankom 8. st. 4. i 5.;
- c) ako se ponaša u opreci sa člankom 9.;
- d) ako vlasnik ne osigura propisano obilježavanje životinja (članak 16. stavak 1.);
- e) ako vlasnik životinje ne osigura propisani veterinarski certifikat (članak 16. stavak 2.);
- f) ako ne omogući obavljanje zadataka iz članka 4. stavak 4.;
- g) ako nema propisane suglasnosti iz članka 22.;
- h) ako stočna hrana nema propisanu veterinarsku potvrdu ili dokumente (članak 35. stavak 2.);
- i) ako ne omogući neometano obavljanje inspekcijske kontrole (članak 85. stavak 2.).

2. Novčanom kaznom od 870 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj iz stavka 1. kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe.

3. Novčanom kaznom od 1.740 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj iz stavka 1. kaznit će se fizička osoba, koja učini prekršaj u svezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.

4. Mandatne kazne utvrđene ovim zakonom izriču i naplaćuju mjerodavni veterinarski inspektori ovisno od vrste učinjenoga prekršaja.

Članak 95. Prekršaji fizičke osobe

Novčanom kaznom od 430 KM do 870 KM kaznit će se fizička osoba, koja učini prekršaj iz članka 93. stavak 1. ovoga zakona, osim članka 93. stavak 1. alineja 3.

Članak 96. Mandatne kazne fizičkim osobama

Novčanom kaznom od 260 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, kaznit će se fizička osoba, koja učini prekršaj iz članka 94. stavak 1.

Članak 97. Zaštitne mjere

1. Za prekršaj iz članka 93. stavak 1. alineja 14. i 15. izriče se pored kazne i zaštitna mjera oduzimanja predmeta, kojima je bio prekršaj učinjen.

2. Za prekršaj iz članka 93. stavak 1. alineja 21. izriče se pored kazne i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.

3. Zaštitne mjere utvrđene ovim člankom izriču mjerodavni sudovi.

XV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 98.

Rok za donošenje podzakonskih propisa i propisi koji ostaju na snazi

1. U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona mjerodavna tijela donijet će podzakonske propise sukladno ovome zakonu.
2. Do stupanja na snagu ovoga zakona i podzakonskih propisa iz prethodnog stavka 1., primjenjivat će se važeći podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 11/95, 10/97 i 52/01) i Zakona o veterinarstvu ("Službeni list Federacije BiH", broj 46/00) i drugi propisi, koji se primjenjuju na temelju važećih propisa, ukoliko nisu u opreci s ovim zakonom.

Članak 99.

Harmonizacija postojećih zakona i podzakonskih akata

U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona entiteti su dužni uskladiti s odredbama ovog Zakona Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 11/95, 10/97 i 52/01) i Zakon o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00).

Članak 100.

Prijelazno razdoblje

1. U roku koji ne može biti duži od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, NVI će, u okviru svojih mjerodavnosti, obavljati djelatnost sukladno ovome zakonu.
2. U roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga zakona moraju se utemeljiti ili prilagoditi veterinarske komore entiteta sukladno ovome zakonu. Uposleni se raspoređuju na radna mjesta u veterinarskoj komori, sukladno ispunjavanju propisanih uvjeta.
3. Ako se veterinarske komore ne utemelje ili transformiraju u roku iz stavka 2., potreban postupak za utemeljenje veterinarske komore, prema ovome zakonu, provest će mjerodavno tijelo entiteta i Brčko Distrikta.
4. Do izdavanja veterinarskih licenci iz članka 58. ovoga zakona, doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari mogu s položenim stručnim ispitom obavljati veterinarske djelatnosti i upravne zadatke, sukladno dosadašnjim ovlastima.
5. Koncesijski ugovori, sklopljeni do stupanja na snagu ovoga zakona, ostaju na snazi i usklađuju se s odredbama ovoga zakona, najkasnije u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ovoga zakona.
6. Doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari imaju pravo dobiti veterinarsku licencu prema ovome zakonu, u roku od devet mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga zakona.
7. Doktori veterinarske medicine, koji su položili stručni ispit prema propisima važećim do stupanja na snagu ovoga zakona, nisu obvezni polagati stručni ispit.

Članak 101.

Promjena organiziranosti i transfer opreme i ljudi

U aktu o utemeljenju NVI, prema članku 57., uređuju se i odnosi između nacionalnih veterinarskih instituta, Ureda i, mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta.

Članak 102.

Prestanak primjene važećih zakona

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti životinja od zaraznih bolesti koje ugrožavaju cijelu zemlju ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94) i Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni list SRBiH", broj 14/78) .

Članak 103.
Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 88/02
4. listopada 2002. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Mariofil Ljubić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
dr. **Nikola Špirić**, v. r.

Prilog 1.

Lista A - List A Diseases

Oznaka	Naziv bolesti	Naziv bolesti - engleski
A010 ²	Slinavka i šap	Foot and mouth disease
A020*	Vezikularni stomatitis	Vesicular stomatitis
A030*	Vezikularna bolest svinja	Swine vesicular disease
A040*	Goveda kuga	Rinderpest
A050*	Kuga malih preživara	Peste des petits ruminants
A060*	Zarazna pleuropneumonija	Contagious bovine pleuropneumonia
A070*	Bolest kvrgave kože	Lumpy skin disease
A080*	Groznica riftske doline	Rift Valley fever
A090*	Bolest plavog jezika	Bluetongue
A100*	Ovčje boginje i kozje boginje	Sheep pox and goat pox
A110*	Konjska kuga	African horse sickness
A120*	Afrička svinjska kuga	African swine fever
A130*	Klasična svinjska kuga	Classical swine fever
A150*	Kuga živine	Highly pathogenic avian influenza

	ovaca	adenomatosis
B158	Najrobi bolest ovaca	Nairobi sheep disease
B159	Salmoneloza	Salmonellosis (S. abortusovis)
B160	Skrepi	Scrapie
B161	Maedi-visna	Maedi-visna

Zarazne bolesti kopitara - *Equine diseases*

B201	Kontagiozni metritis konja	Contagious equine metritis
B202	Durina	Dourine
B203	Epizootski limfangitis (afrička sakagija)	Epizootic lymphangitis
B204	Konjski encefalomijelitis	Equine encephalomyelitis (Eastern and Western)
B205*	Infektivna anemija kopitara	Equine infectious anaemia
B206	Influenca konja (virus tip A)	Equine influenza
B207	Piroplazmoza konja	Equine piroplasmosis
B208	Virusni rinopneumonitis konja	Equine rhinopneumonitis
B209	Sakagija	Glanders
B210	Boginje konja	Horse pox
B211	Zarazni arteritis konja	Equine viral arteritis
B212	Japanski encefalitis	Japanese encephalitis
B213	Šuga konja	Horse mange
B215	Sura	Surra (Trypanosoma evansi)
B216	Venezuelski encefalitis konja	Venezuelan equine encephalomyelitis

Zarazne bolesti svinja - *Swine diseases*

B251	Atrofični rinitis svinja	Atrophic rhinitis of swine
B252	Cisticekoza svinja	Porcine cysticercosis
B253*	Bruceloza svinja	Porcine brucellosis
B254	Transmisivni gastroenteritis svinja	Transmissible gastroenteritis
B255*	Trihineloza	Trichinellosis
B256	Zarazna uzetost svinja	Enterovirus encephalomyelitis
B257	Reproduktivni i respiratorni sindrom u svinja	Porcine reproductive and respiratory syndrome

Zarazne bolesti živine - *Avian diseases*

B301	Zarazni bronhitis kokoši	Avian infectious bronchitis
B302	Zarazni laringotraheitis živine	Avian infectious laryngotracheitis
B303	Tuberkuloza živine	Avian tuberculosis
B304	Virusni hepatitis pataka	Duck virus hepatitis
B305	Virusni enteritis pataka (pačja kuga)	Duck virus enteritis
B306	Kolera živine	Fowl cholera

B307	Boginje živine	Fowl pox
B308	Kokošji tifus i pulorozis	Fowl typhoid
B309	Zarazna bolest burze (gumborska bolest)	Infectious bursal disease (Gumboro disease)
B310	Marekova bolest	Marek's disease
B311	Mikoplazmoza	Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum)
B312	Psitakoza	Avian chlamydiosis
B313	Salmoneloza živine	Pullorum disease

Zarazne bolesti kunića i zečeva - *Lagomorph diseases*

B351	Miksomatoza	Myxomatosis
B352	Tularemija	Tularemia
B353	Virusna hemoragijska bolest kunića	Rabbit haemorrhagic disease

Bolesti riba - *Fish diseases*

B401	Virusna hemoragijska septikemija pastrmki	Viral haemorrhagic septicaemia
B404	Prolječna viremija šarana	Spring viraemia of carp
B405	Zarazna hematopoetska nekroza	Infectious haematopoietic necrosis
B413	Epizootska hematopetska nekroza	Epizootic haematopoietic necrosis
B415	Bolest uzrokovana virusom masou	Oncorhynchus masou virus disease

Bolesti školjki i rakova - *Mollusc diseases and Crustacean diseases*

B431	Bonamioza	Bonamiosis
B432	Haplosporidioza	Haplosporidiosis (H. nelsoni or H. costale)
B433	Perkinsoza	Perkinsosis
B434	Marteilioza	Marteiliosis
B436	Mikrocitoza	Mikrocytosis (Mikrocytos mackini)
B445	Taura sindrom	Taura syndrome
B446	Bolest - vajt spot	White spot disease
B447	Bolest žute glave	Yellowhead disease

Zarazne bolesti pčela - *Bee diseases*

B451	Akarioza pčela	Acariosis of bees
B452	Pčelinja kuga (američka trulež pčelinjeg legla)	American foulbrood
B453	Evropska trulež pčelinjeg legla	European foulbrood
B454	Nozemoza	Nosemosis of bees
B455	Varooza	Varroosis

Ostale bolesti liste B - *Other List B diseases*

B501	Lajšmanioza	Leishmaniosis
------	-------------	---------------

Ostale bolesi (Lista C) - Other diseases (List C)

C611	Listerioza	Listeriosis
C612	Toksoplazmoza	Toxoplasmosis
C613	Melioidoza	Melioidosis
C614	Blekleg	Blackleg
C615	Botulizam	Botulism
C616	Ostale klostridijalne infekcije	Other clostridial infections
C617	Ostale pastereloze	Other pasteurelloses
C618	Aktinomikoza	Actinomycosis
C619	Crijevna infekcija salmonelama	Intestinal Salmonella Infections
C620	Kokcidioza	Coccidiosis
C621	Distomatoza	Distomatosis (liver fluke)
C622	Filarioza	Filariasis
C652	Goveda virusna dijareja	Mucosal disease/Bovine virus diarrhoea
C653	Vibronik dizenterija	Vibronic dysentery
C654	Warble infestacija	Warble infestation
C701	Kontagiozni pustularni dermatitis	Contagious pustular dermatitis
C702	Fut-rot	Foot-rot
C703	Kontagiozna oftalmija	Contagious ophthalmia
C704	Enterotoksemija	Enterotoxaemia
C705	Limfadenitis	Caseous lymphadenitis
C706	Šuga ovaca	Sheep mange
C751	Egzantema koitale konja	Equine coital exanthema
C752	Ulcerativni limfangitis	Ulcerative lymphangitis
C753	Strangles	Strangles
C754	Salmoneloza konja	Salmonellosis (S.abortus equi)
C801	Erizipelas svinja	Swine erysipelas
C851	Infektivna korica	Infectious coryza
C853	Encefalomiелitis živine	Avian encephalomyelitis
C854	Spirohetoza živine	Avian spirochaetosis
C855	Salmoneloza živine	Avian salmonellosis (excluding fowl typhoid and pullorum disease)
C856	Leukoza živine	Avian leucosis